

Veto

Studentenweekblad
van de Leuvense Overkoepelende
Kringorganisatie

nummer 7

3 november 1997

Jaargang 24 - 1997-1998

afgite: Leuven X
(weekblad - verschijnt niet van juni tot augustus)

Hoe komen bedrijven en KVHV aan jouw adres?

Wie beschermt de privacy van de student?

Rijg jij ook zoveel reclame in de bus van bedrijven waar je nog nooit van gehoord hebt? Hoe komen zij aan je naam, en vooral wie geeft die door? De Belgische wetgeving ter bescherming van de persoonlijke levensfeer, is een vrij strikte wet met een ruim toepassingsgebied. Zij ziet er ondermeer op toe dat gegevensbestanden van personen niet misbruikt worden door de houders ervan. In de universitaire wereld sirkuleren de gegevens van studenten op verschillende niveaus en kunnen in handen vallen van bedrijven die studenten als potentiële consumenten aanschrijven. Maar gebeurt dat allemaal wel volgens de wet?

De wet tot bescherming van de persoonlijke levensfeer met betrekking tot de persoonsgegevens dateert van acht december 1992. Enkele fundamentele principes van de wet zijn ten eerste de finaliteitsregel — finaliteit wil zeggen dat het doel moet bepaald worden — en ten tweede het informatierecht bij het gebruik van deze — manuele zowel als geautomatiseerde — bestanden. De finaliteitsregel betekent dat jouw persoonlijke gegevens niet verwerkt mogen worden, behalve als het doel ervan bij het begin is meegedeeld, want die gegevens mogen niet voor om het even wat gebruikt worden. Het doel dat de KU Leuven inroep om de bestanden van studenten te gebruiken is 'het onderwijs'. De universiteit houdt hierbij telkens rekening met 'het belang van de student'. Het informatierecht betekent dat bij de verzameling en de registratie van de gegevens aan de betrokkene moet gezegd worden wat het doel van de verwerking is, wat de identiteit van de houder is, enzoverder. Als de betrokkene er schriftelijk om verzoekt moeten de gegevens die op hem betrekking hebben ook worden meegedeeld. De totstandkoming van deze wet heeft

Doktoraatstudie: kansarme en rijke studenten met hetzelfde diploma, de arme studenten kunnen het minder goed verzilveren. Lees alles op pagina 3.

er ondermeer toe geleid dat de eksakte punten — en niet meer de letters — op het formulier staan dat men na de deliberatie krijgt: men vreesde een administratieve overrompeling door studenten die hun punten te weten wilden komen, op grond van het inzage-recht dat deze wet hen biedt. Ook de doorverkoop van adressen aan ondernemingen voor een directmailcampagne wordt door de voorliggende wet behandeld.

Bij de dienst studentenbeleid — die gaat over het bestandsbeheer van de studenten — past men strikt de wet toe. De adressen worden alleen toegespeeld aan initiatieven die in het belang van de student zijn. Een voorbeeld van zo een initiatief zijn de informatiedagen die de dienst Studie-advies organiseert in samenwerking met Alumni, omdat zo zoveel mogelijk mensen bereikt kunnen worden. Ook voor de glimmende boekjes van de bedrijvendagen van de internationale studentenbeweging Aiesec worden de adresbestanden vrijgegeven. Volgens professor Dumortier is dit wettelijk. Hij wijst erop dat het belangrijk is dat de studenten op voorhand — bij de inschrijving bijvoorbeeld — weten wat er met hun bestanden gebeurt. Een voorbeeld uit de rechtspraak is het verbod dat aan banken is opgelegd om bestanden van mensen die overschrijvingen doen, te gebruiken om hen reclame van verzekeringen toe te sturen. In die zin is het volgens Dumortier nog net verdedigbaar, als men tenminste rekening houdt met het belang van de student, dat de universiteit de adressen van laatstejaars rechtenstudenten — potentiële advocaten — doorgeeft aan een handelaar in toga's, dan moeten ze die zelf niet meer zoeken.

Er zou pas echt sprake kunnen zijn van onregelmatigheden als de unief adressen zou doorspelen aan repetitorenkantoren, of — duidelijker nog — aan politieke vereni-

gingen. Maar dit gebeurt volgens de dienst Studentenbeleid zeker niet. Hoe het komt dat bijvoorbeeld de studenten rechten — vooral de tweedezitters en bissers — dan nog worden aangeschreven door ondermeer het repetitorenkantoor 'Memento' wilden ze bij 'Memento' zelf niet aan Veto vertellen. Hoewel ze bevestigden dat ze de adressen niet van de unief krijgen wilden ze niet zeggen hoe ze er wel aan geraken. Maar deze kregelige zwijzaamheid is — naar eigen zeggen — mede te verklaren door het feit dat dat ze bij 'Memento' de kritische bijlage over repetitorenburo's in Veto, nu vijf jaar geleden, nog niet verwerkt hebben. Toch blijkt het in het algemeen een prekaire kwestie te zijn: verschillende ondernemingen, die reclame aan studenten sturen, reageerden terughoudend bij de vraag hoe ze aan hun adresbestanden geraken. Anderen gooien assertief de telefoon dicht.

Masterd

In deze discussie duikt onvermijdelijk de naam van het KVHV (Katholiek Vlaams Hoogstudenten Verbond) terug op. Zij sturen aan eerstejaars nog steeds een exemplaar van hun ledenblaadje 'Ons Leven', met een vriendelijke postbode erbij die het abonnementsgeld komt innen. Vele ouders en studenten betalen dit dikwijls onwetend. Hoe het KVHV aan de adressen komt van de eerstejaars is een — sedert jaar en dag — goed bewaard geheim. Zijzelf gaan er prat op de adressen gewoon af te halen in de hallen, waar ze inderdaad ter inzage liggen. Maar om die adressen mee te krijgen, moet men eerst toestemming krijgen van professor Van Gerven op de dienst Studentenbeleid, waar men ten stelligste ontkennt de adressen te geven aan het KVHV omdat zij het absoluut niet eens zijn met de praktijk

van de postassignatie. Dit is trouwens ook de reden waarom op de Raad Voor Studietoeleningen van afgelopen vrijdag Van Gerven het KVHV een directe aansluiting op het kotnet weigerde.

Hoe die bestanden dan zo wijd verspreid raken is eigenlijk eenvoudig. De KU Leuven geeft immers de adressen zonder problemen aan de verschillende kringen die er hun fotoboeken — met adressenlijsten — mee maken. Het is meestal via de fotoboeken dat een onderneming de adressen te pakken krijgt, en in het geval van bijvoorbeeld repetitorenburo's — via het beproefde systeem van de vergelijking — weet wie zijn jaar moet bissen. Volgens professor Dumortier treft de universiteit en de kringen geen schuld. Als een bedrijf een fotoboek gebruikt als adresbestand zodat het jou dingen op kan sturen, dan moeten zij eerst aan elke persoon die in dat fotoboek staat, vragen of dat mag, en dat is nu net wat ze niet doen en waardoor ze in strijd zijn met de wet.

Het KVHV kan zijn informatie evenwel niet halen uit de fotoboeken. Zij hebben de adressen van alle nieuwe eerstejaars voordat er fotoboeken zijn uitgebracht. Het groeiend conflict met de KU Leuven zal het KVHV er volgend jaar wellicht toe nopen voorzichtiger te zijn dan vriendelijk te waarschuwen in 'Ons Leven', dat niemand verplicht is de postbode te betalen en iedereen die het wenst zijn geld kan terugvragen. Zij kunnen misschien masterd halen bij de kringen, die steeds voorzichtigter omspringen met de gegevens van de studenten.

Raf Gerits

binnenin

Pers & Maatschappij 5

(Eigen berichtgeving) Sinterklaas is weer in het land. De Heilige Man meldde zich spontaan aan bij de commissie-Dutroux, waar hij gisteravond nog ondervraagd werd achter gesloten deuren. Na afloop van de zitting kon Veto vernemen dat de Sint zware beschuldigingen had geuit aan het adres van de Kerstman. De aantijgingen van een oud-medewerker — Zwarte P. — als zou hijzelf "graag door de schouw naar binnen komen" werden door Sinterklaas afgedaan als lasterpraat.

Opening Sluc 8-10

(Belgia) Minister van Binnenlandse Zaken Johan Vande Lanotte wil eerstdaags de besprekingen aanvangen over een eengemaakte kindervriend. Aanleiding voor dat debat is de malaise in die sector, die veroorzaakt zou worden door de huidige onderlinge concurrentie en inkompetentie van hulpsint en hulpkerstmannen. Het sinterklaasverbond stelde in een eerste reaktie bereid te zijn tot een toename. Tegelijk werd duidelijk gemaakt dat er "geen sprake kan zijn van een afschaffing van mijter en stat."

vrijkaarten
zie pagina 10

lezersbrieven

Alle lezersreacties kunnen bezorgd worden op het redaktiesekretariaat in de 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven en moeten vóór vrijdagmiddag 16.00 u binnen zijn, liefst op diskette of via e-mail veto@veto.student.kuleuven.ac.be.

De brieven moeten betrekking hebben op in Veto behandelde onderwerpen of op Leuvense (studenten-)aktualiteit. Anonieme brieven komen nooit in aanmerking; de schrijver moet steeds naam, studiejaar en adres bekendmaken. Slechts uitzonderlijk, en na uitdrukkelijk en gemotiveerd verzoek, kunnen ze weggelaten worden in Veto.

Brieven die langer zijn dan 2400 tekens (spaties inbegrepen, wat overeen komt met ± 1,5 getikte bladzijde met dubbele interlinie) worden in principe ingekort. De redactie behoudt zich het recht voor brieven niet te plaatsen.

De 'K' van de Kul (1)

Bij het lezen van Veto van de afgelopen week moesten wij even onze wenkbrauwen fronsen: "Studenten bereid 'K' van de KUL te laten vallen". Om rationalisaties en kwaliteitsverbeteringen te bekomen zou een ideologische 'K' een 'V' of een 'R' in de weg staan. Wij stellen ons hierbij twee vragen. Ten eerste: brengt een doorgedreven desideologisering van een universiteitsinstelling wel echt een kwaliteitsverbetering? Behoedt de ideologische identiteit van een unief niet voor een te sterk economisch nutsdenken, wat veel meer remmend kan werken? Ten tweede: Is echt pluralistisch, ideologisch onafhankelijk onderwijs mogelijk? Breng je met het schrappen van het ideologische element in de naam van een unief niet gewoon een masker voor het ideologische gelaat van de instelling? Vooraleer ons bereid te verklaren om in ons geval de 'K' van KUL te laten vallen, denken we dat het beter is om ons eerst grondig over deze vragen te bezinnen.

**Ruben Deboeck,
2e kan. Rechten**

**Raf Geurts,
1e kan. IAJ Godsdienstwetenschappen**

De 'K' van de Kul (2)

'Studenten bereid 'K' van de KUL te laten vallen.' Deze titel in de Veto van vorige week was allicht provocerend bedoeld, maar de kwaliteit van het onderwijs is inderdaad belangrijker dan de ideologie. Een unief is toch een unief, meer nog, deze instellingen zouden onderling zo coherent mogelijk moeten zijn, als ze met wetenschap bezig zijn. Vlaamse gezinnen kunnen toch geen surplus betalen voor onderwijs dat louter dient om maatschappelijke tegenstellingen te kweken, door dingen als een verborgen leerplan. Konkreet kan zich dit uiten in verschillende ideeën omtrent bio-ethiek, ideologie enzovoort. Dit surplus kan beter betaald worden voor een onderwijs dat schaalvoordelen en 'efficiency' kent. In die denklijn bevindt zich onder andere geen lange afstand tussen de pluralistische Universiteit Antwerpen (UA) en Vrije Universiteit Brussel (VUB), die een konfederatie moeten vormen. Hoe is samenwerking zo optimaal als mogelijk? Met deze afstand ligt dubbele benutting van bibliotheek en documenten toch niet zo voor de hand als samenwerking met de Katholieke Universiteit Brussel (KUB). Dit laatste bestaat al, weze het informeel. Deze relatie wordt positief geëvalueerd door beide rektoren.

Er bestaan al plannen om met Nederland samen te werken, men werkt aan het idee van één universiteit voor beide Limburg. In de Europese toekomst zullen we toch verplicht zijn met onze noorderburen samen te werken. Er zijn in Vlaanderen neutrale, vrije en pluralistische universiteiten, als deze hun verschil willen doordrukken belanden we in kleingeestigheid en verdeeldheid. Bij eventueel konfederale samenwerking tussen de KUB en VUB moeten deze instellingen hun identiteit niet

verliezen, is reeds uit liberale (LUV) hoek gezegd.

Dit geldt toch ook voor de KUL, de K verwijst gewoon naar de oorsprong van deze unief die nu reeds meer dan vijfhonderd jaar bestaat. Het is juist dat de instellingkeuze niet bepaald wordt door ideologische motieven. Op onderwijsniveau is het belangrijk dat hogere opleidingen toegankelijk blijven, er kan beter daarvoor een prijs betaald worden dan voor het in stand houden van het verticale pluralisme, weze het met oprechte intenties. Dit kan reeds beginnen in Brussel, waar men over de ideologieën heen zich naar andere talen en culturen kan richten, waarvoor de potentie van de hoofdstad van meertalig en dynamisch Vlaanderen geaktualiseerd kan worden voor het centrum van Europa.

**Dominick De Schepper,
2e kan politieke wetenschappen KUB**

Che (1)

Extremisme verspilt engagement. Er zijn verschillende maatschappelijke visies welke naargelang hun slogagehalte en nuanceering aanhang vinden bij de bevolking. Onderling in deze strekkingen heerst er een zekere consensus, natuurlijk. Men is gegroepeerd door de overtuiging die deze van het individu én de vereniging is. Deze systemen werken pas zoals doktrinair voorzien, als er overeenstemming is, en handelen naar die maatschappijvisie. In de mate dat het gehanteerde paradigma van de werkelijkheid afwijkt dreigt er marginaliteit.

De actieve Che-aanhangers worden hier geïmponeerd in de vrije tribune van vorige week. Ikzelf ken hen door persoonlijk contact bij wervingen om meer mensen achter hun samenlevingsbeleid te zetten. Dit is een middel om de realiteit naar de hand te zetten van die visie, en eventueel uit de marginaliteit te raken.

Vele jaren poogt een kleine groepering dan met zijn ekstreme visie door te breken. Waar bevindt zich dan de vreugde om het sociaal engagement verder te zetten, zonder veel sukses? In de onderling overeenstemming? Als dit zo is, weze het erg kleingeestig van deze personen en een verspilling van sociale betrokkenheid voor een behoeftige maatschappij.

Zoniet spelen er naar mijn mening niet nader genoemde motieven mee die een gevaar voor hen zelf en voor de samenleving zijn. Men kan op die manier beweren dat

Guevara-aanhangers nooit ergens zullen komen met hun idealisme omdat kapitalisten de zaak zullen infiltreren en ten gronde brengen. Er bestaat een gevaar voor doktrinaire harding, die in het hoofd kan geklonken worden; denk maar aan een strijdlijn van de internationale 'La lutte finale'. Veldgebruik van dit ekstremisme kent zich in Che zelve, die opteren zou voor meerdere Vietnams, extremerlinks die bij Renault gaan vertellen dat het hele land plat moet, molotovcocktails enzovoort.

De sociale betogenheid van ekstreme groepen zou zich beter naar werkbare middens richten, en kijken naar verworvenheden. Marx's terminologie is gedeeltelijk aanvaard door de wetenschap, onder andere door het socialisme uit de Sovjetunie zijn er in België meer sociale voorzieningen dan in de VS.

Haalbare imperatieven van eendere filosofie, ideologie of overtuiging kunnen zich alleen laten gelden als ze integreerbaar zijn in een bestaande meerderheid. Deze bijsturing van het bestel vanuit een ideologie is mogelijk en gebeurt dan in het parlement. Om werkelijk iets te veranderen moet er aansluiting zijn met de realiteit, het sociale midden, zoniet dreigt de marginaliteit voor desbetreffende innovateurs. Bruuske, onbedachtzame omverwerping en opzet van een systeem dat deviant is met betrekking tot de omgeving, leidt veelal (altijd) tot achteruitgang op maatschappelijk gebied.

**Jan Swolfs,
1e kan pol & soc**

vervolg lezersbrieven op p. 14

vrije tribune

De vrije tribune kan bezorgd worden op het redaktiesekretariaat in de 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven en moet vóór vrijdagmiddag 16.00 u binnen zijn, liefst op diskette of e-mail veto@veto.student.kuleuven.ac.be.

De vrije tribune staat open voor iedere persoon of organisatie die met redelijke argumenten een standpunt verdedigt of een gefundeerde mening formuleert. Het standpunt kan vrij aangebracht worden. De Persoon of organisatie is volledig verantwoordelijk en aansprakelijk voor de inhoud en kan slechts één maal per jaar een vrije tribune krijgen. De vrije tribune wordt steeds ondertekend met naam, studiejaar en volledig adres, en is onder geen beding anoniem.

Eventuele reacties op een vrije tribune worden uitsluitend gegeven via lezersbrieven.

De vrije tribune wordt ofwel integraal ofwel niet gepubliceerd en is niet langer dan 7.000 tekens (spaties inbegrepen, wat overeenkomt met ± vier getikte bladzijden met dubbele interlinie). De redactie behoudt zich het recht voor de vrije tribune niet te plaatsen als aan de criteria van redelijke argumentatie, een standpunt en gefundeerd zijn niet strikt voldaan wordt.

Credits of punten?

Naar aanleiding van het artikel in Veto over het Nederlandse puntensysteem (Veto, jrg. 24, nr. 5) wil ik graag een element toevoegen aan de discussie rondom de mogelijke invoering van een 'Nederlands puntensysteem' aan de KU Leuven. Het Nederlandse puntensysteem is weliswaar in grote lijnen duidelijk geformuleerd, maar de benaming voor het Nederlandse puntensysteem, 'creditsysteem', impliceert een samenhang tussen het puntensysteem en de studiefinanciering. Volgens mij was die er aanvankelijk in Nederland niet. En het is voor studenten in Leuven ook zeer onwenselijk om naar een koppeling van de twee te streven. Sterker nog: studenten zullen alles in het werk moeten stellen om een koppeling te vermijden en vruchten te kunnen plukken van een puntensysteem.

Het Nederlandse puntensysteem is aanvankelijk puur ontstaan uit een behoefte aan uniformiteit in het hoger onderwijs aan het begin van de jaren negentig. Het was moeilijk om studies en waarden van verschillende universiteiten met elkaar te vergelijken omdat iedere instelling hiervoor een eigen systeem uitgedacht had. Dit leverde een complex wetgevingstelsel op. Het Ministerie van Onderwijs volgde de trend van de zich terugtrekkende overheid en probeerde het aantal wetten in het hoger onderwijs terug te dringen. Ze deed dit door een uniforme wet toe te passen die een kader gaf waarbinnen de universiteiten en hogescholen hun regels voor studieprogramma's moesten vastleggen. Dit paste tevens in de taakstelling van het ministerie om een flexibeler onderwijsstelsel te creëren. Een en ander is neergelegd in de Wet op Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW) die vanaf 1992 van kracht is.

Blauwdruk voor de WHW was het rapport van aanbeveling van de Commissie Wijnen, waar in onder andere tachtig richtlijnen voor een studiebaar onderwijsprogramma gegeven worden.

Een deel van die richtlijnen heeft betrekking op de indeling van de onderwijsprogramma's in blokken, waarbij ieder blok een aantal studiepunten vertegenwoordigt: elk studiepunt voor 38 uur studietijd (een studieweek). Hiermee is ook een basis gelegd voor het Nederlandse puntensysteem zoals het tegenwoordig functioneert.

We zien dat de WHW met het puntensysteem in 1992 ingevoerd is. Echter pas in 1993 zijn de wetten aangenomen die de studiefinanciering koppelen aan het puntensysteem; de studievoortgangsnorm, beter bekend als tempobeurs en later prestatiebeurs. In dit commentaar ga ik verder niet diep op deze studiefinancieringswetten in. Wel kan gesteld worden dat de uniformiteit in het puntensysteem mogelijkheden bod, of sterker nog een noodzakelijke voorwaarde was om een koppeling tussen studieresultaten en de studiefinanciering tot stand te kunnen brengen. De studiefinancieringsmaatregelen strookten allerminst met de richtlijnen van de Commissie Wijnen ten aanzien van randvoorwaarden voor een goed studieresultaat; namelijk kunnen studeren zonder geldzorgen.

Ik kan me voorstellen dat verschillende leden van de Commissie Wijnen zich de haren uit het hoofd hebben getrokken toen ze zagen hoe hun idealistisch opgezet studiestelsel gebruikt werd om botte bezuinigingen van de minister te realiseren. Ook de studentenvakbeweging heeft zich merkbaar, maar achteraf bezien vrij zinloos, verzet tegen de koppeling tussen het studieresultaat en studiefinanciering. Sinds 1993 zijn er nog diverse wetswijzigingen doorgevoerd die het puntensysteem en de studiefinanciering alleen maar nog inniger met elkaar verstrengeld hebben tot een te strak financieel keurslijf voor studenten. Hidden agenda minister?

Wanneer we terugkijken is misschien de geschiedenis zoals ik ze hier voorstel wat naïef. Wellicht had de minister van Onderwijs, Jo Ritzen,

zijn hidden agenda in 1992 al klaar. En gebruikte hij de invoering van de WHW om politieke goodwill en randvoorwaarden te creëren voor zijn rigoureuze bezuinigingen op de studiefinanciering. Want onder het mom van 'de studenten hebben nu toch een goed studieprogramma, dan kunnen ze ook snel studeren' zijn tot nu toe alle wettelijk goedgekeurd.

Ik denk dat de Leuvense studenten een les kunnen leren van de gang van zaken in Nederland. En dat ze er hun voordeel mee kunnen doen. Dat betekent pleiten voor een uniform puntensysteem, want het heeft vele positieve kanten (zie Veto, jrg. 24, nr. 5). Maar alert zijn voor de andere partijen (overheid, universiteit) die de voordelen van het puntensysteem om willen buigen tot nadelige gevolgen voor de financiële positie van de studenten. Vermijd daarom in ieder geval de term 'creditsysteem', omdat dit de deuren voor een koppeling van een puntensysteem aan de studiefinanciering al openzet.

Mocht de rektor nu per se willen blijven bij de term 'creditsysteem', laten we dan een andere betekenis aan het woord geven: de universiteit moet haar credits verdienen voor een goed studieprogramma; dit in plaats van studenten de rekening te laten betalen met prestatie-eisen waarvoor de universiteit zelf niet de noodzakelijke randvoorwaarden kan creëren. Voorlopig nog genoeg werk aan de winkel dus voor de rektor om een helder en uniform onderwijsprogramma te realiseren; op weg naar een uniform studiepuntenstelsel.

**Bauk van Nunen,
Erasmusstudent in Leuven,
Oud-vice-voorzitter Landelijke
Studentenvakbond (LSVb, Nederland),
Onderwijs- en studiefinanciering
specialist Nederland**

Zelfde diploma minder rendabel voor kansarme dan voor rijke

De vorige twee Vetonummers (nummers 5 en 6) werd gesteld dat de democratisering van het onderwijs nog niet voor morgen is. Het doktoraatsonderzoek van Ides Nicaise van Het Hoger Instituut Voor Arbeid (HIVA) — dat enkele weken geleden nog de Huygeprijs voor humane wetenschappen aan de KU Leuven in de wacht sleepte — behandelt de democratiseringsproblematiek vanuit het perspectief van (kans)armoede-bestrijding. Want het moge duidelijk zijn: de band tussen laag geschoold zijn en armoede is in onze kennis-maatschappij een cruciaal gegeven.

Het onderzoek vertrekt vanuit het begrip 'human capital', dat verwijst naar onderwijs en opleiding als een vorm van (toekomstgerichte) investering in mensen. Bij een steekproef van achttien duizend mannen en vrouwen van de beroepsactieve bevolking blijkt het 'human capital' — met als indicatoren onderwijsniveau en leeftijd, dat is de vergaring van buitenschoolse kennis en vaardigheden — tachtig procent van de variatie in individuele arbeids- en vervangingsinkomens te verklaren. Waar leeftijd en onderwijsniveau bijzonder belangrijke determinanten zijn van iemands inkomen, resulteert een hoger onderwijsniveau ook in een grotere inkomensstroom naargelang de leeftijd van die persoon toeneemt.

Daarnaast beïnvloedt het onderwijsniveau ook de kans op inactiviteit bij mensen op actieve leeftijd: zo'n vijfendertig procent van de beroepsactieve Belgen die hun lager onderwijs niet voltooid hebben, zijn veroordeeld tot onvrijwillige inactiviteit, terwijl dit slechts voor 6,4 procent van de universitair geschoolden het geval is. Belangrijke oorzaken van inactiviteit zijn niet enkel werkloosheid, maar ook de kans op ziekte, (arbeids)ongevallen, handicap en zelfs de kans op gedwongen inactiviteit als alleenstaande ouder om voor de kinderen te zorgen. Voor laaggeschoolden zijn deze risico's vijf à tien keer groter dan voor hooggeschoolden, iets dat te wijten is aan een veelheid van factoren die verbonden zijn met een lage scholing, zoals ondermeer ongezond en gevaarlijk werk, ongezonde woonst en spanningen binnen het gezin door financiële problemen.

Vanuit financieel oogpunt is studeren voor de meesten een 'rendabele' investering. Gemiddeld genomen overstijgen de baten (een hoger inkomen) de investering (de bekostiging onderwijs plus het gederdeerde inkomen van de student als potentiële werknemer) met zo'n 7,5 à 13,5 procent. Het grote belang van onderwijs voor de kans op tewerkstelling en de inkomenshoogte impliceert dat armoede zeer sterk gekoncentreerd is bij laaggeschoolden: bij vier op vijf Belgische gezinnen die beneden de armoedegrens leven, heeft het gezins-hoofd ten hoogste een diploma lager secundair onderwijs behaald. Het perverse van de hele zaak ligt daarbij in het feit dat lage scholing om allerlei redenen (zie verder) veelal van generatie op generatie wordt overgedragen, waardoor een heleboel mensen systematisch ter plaatse blijven trappelen, zonder enig perspectief op een toekomstige verbetering van de eigen situatie.

Nog schrijnender wordt het wanneer blijkt dat de sociale herkomst niet enkel een invloed heeft op de onderwijskansen aan sich maar ook op de mate waarin men het behaalde diploma kan 'verzilveren'. Zonen van laaggeschoolde arbeiders verdienen in 1985 maandelijks 25 procent (9.000 frank) minder dan het gemiddelde. Zonen van ondernemers en uitoefenaars van vrije beroepen inkasseren daarentegen

30 procent (11.500 frank) meer dan gemiddeld. Slechts ongeveer de helft van deze inkomensverschillen is toe te schrijven aan de grootte van hun menselijk kapitaal; de rest aan de zogenaamde 'sociale barrières': een veelheid van factoren die samengaan met de sociale afkomst — gezondheid, taalkennis, algemene kennis, spraakvaardigheid, de juiste mensen kennen — en/of diverse vormen van sociale discriminatie op de arbeidsmarkt. Bijgevolg is de investering in een zelfde diploma voor jongeren uit kansarme milieu's minder rendabel dan voor jongeren van 'betere komaf'. Vanuit louter economisch oogpunt halen kansarme jongeren nul procent rendement uit hun diploma hoger secundair onderwijs, wat vragen stelt over de verlenging van de leerplicht tot achttien jaar. Anderzijds moet

langrijk deel van de kennis- en cultuur-overdracht én van de opvoeding in het algemeen gebeurt immers in de voorschoolse periode van het kind, tussen de leeftijd van nul en zes jaar, en betekent voor kinderen uit een arme thuissituatie reeds een ongelijke 'starpositie' bij de aanvang van het onderwijs. Het lage 'human capital' van de ouders — hun vaardigheden, opleiding, taalgebruik — is hier van groot belang. Ouders met een kleine kennisbagage kunnen hun kinderen wel aanporren om tijd en energie in huiswerk te steken, maar hun kinderen inhoudelijk begeleiden is vaak onbegonnen werk. Kinderen uit arme milieus spreken bijvoorbeeld over het algemeen ook een taal die maatschappelijk minder aanvaard is.

Daarnaast zijn er andere omgevingsfak-

dit wel genuanceerd worden: studeren tot je achttiende kan niet-economisch meetbare voordelen met zich meebrengen voor de jongere in kwestie zoals een gezondere levenswijze achteraf en bepaalde algemene inzichten. De kloof tussen arm en rijk versmalt maar verdwijnt dus niet, zelfs al hebben de kansarme en de rijke hetzelfde diploma.

Rist

In de omvangrijke literatuur over dit onderwerp zijn een hele rist oorzaken voor handen om de lage deelname van kansarme jongeren aan hogere onderwijsvormen te verklaren. Een eerste cluster van drempels zijn de culturele hinderpalen die op zijn minst even belangrijk zijn als financiële drempels. Dergelijke culturele obstakels zouden de uitblijvende democratisering van het onderwijs gedurende de laatste decennia wel eens kunnen verklaren, ondanks de pogingen om vooral de financiële drempel van deelname aan hoger onderwijs te verlagen. De deelname aan het kleuter-onderwijs vertoont weinig of geen sociale ongelijkheden, maar in het eerste jaar lager onderwijs loopt het voor velen vaak al fout: de kans op leercachterstand in het eerste leerjaar is voor kinderen van zeer bescheiden komaf vele malen groter dan voor andere kinderen. Al snel blijkt dat de onderwijsloopbaan vlotter verloopt naarmate de schoolcultuur meer overeenstemt met de cultuur van het gezin en de buurt. Een be-

toeren die een negatieve invloed hebben op de participatie in het onderwijs; kinderen uit arme gezinnen zijn vaker ziek, verbruiken minder cultuurartikelen (boeken, museumbezoek), en hebben minder sociale contacten om hun onderwijsproblemen te helpen oplossen. Verder is de gezinsituatie vaak minder stabiel door financiële en aanverwante problemen. Daarbovenop komt dan nog het gebrek aan economisch kapitaal waardoor de schoolkosten voor de minstegoeden een harde dobber zijn.

Mattheüs

Een tweede cluster van hinderpalen bevindt zich binnen het onderwijssysteem zelf. De begeleiding van kinderen uit een arm milieu door het onderwijzend personeel heeft vaak onbedoelde maar nefaste gevolgen zoals het Mattheüseffect: onderwijzers die zich fikseren op een zo groot mogelijke 'voortgang' van hun leerlingen, zijn geneigd meer aandacht en energie in die leerlingen te steken die door hun sociaal-economische achtergrond efficiënter kunnen studeren. Ook kunnen de lagere verwachtingen over kinderen uit een kansarm milieu zich realiseren omdat de onderwijzers de werkelijke capaciteiten van die kinderen onderschatten. Sociaal vertekende informatie en criteria in het onderwijs leiden vaak tot — ongewild — discriminerend gedrag. Neem bijvoorbeeld menig IQ-test, waarin verbale vaardigheden primeren, waardoor kansarme kinderen benadeeld

worden ten aanzien van hun meer fortuinlijke leeftijdsgenoten en zo vaak doorverwezen worden naar 'lichtere' richtingen of zelfs buitengewoon onderwijs. De hantering van sociaal vertekende informatie betekent in de praktijk ook veelal de bevestiging van wederzijdse vooroordelen, zowel van de leraar als van de kinderen en hun ouders, door wederzijds onbegrip en het bevordert de relatie tussen leraar en leerling allerminst: konfliktssituaties vormen een steeds sluitender gevaar.

De oplossing van deze problemen ligt, aldus Ides Nicaise, in de wegwerking van de ongelijkheid-bij-de-start enerzijds en de aanpassing van het onderwijssysteem anderzijds. Een beproefd project zijn bijvoorbeeld de voorschoolse stimuleringsprogramma's, gekenmerkt door een selectieve en vroegtijdige aanpak met een maximale betrokkenheid van de ouders. Het idee van ongelijkheid-van-bij-de-start steunt evenwel op de veronderstelling dat de waardepatronen in de middenklassecultuur en de kansarmoedekultuur niet zo grondig van elkaar verschillen. Onderzoek bevestigt gedeeltelijk deze stelling: ook kansarme ouders vinden bijvoorbeeld onderwijs en werk zeer belangrijk, willen het beste voor hun kind en koesteren daaromtrent hoge

verwachtingen, hoewel deze waarden vaak op een andere wijze concreet worden ingevuld. Voor een verabsolutering van een sociale en culturele indeling van de maatschappij en een cultuurrelativisme à la 'iedereen leeft in zijn eigen cultuur volgens de eigen waarden en daar mogen we niet aan raken' moet dus worden gewaarschuwd.

In het onderwijssysteem zelf moet de kwaliteit van de informatiestromen tussen school, leerling en gezin verbeteren en nieuwe onderwijsmethoden gehanteerd worden. Ten slotte moet het probleem van discriminatie in het onderwijs meer beleidsmatig en resultaatgericht aangepakt worden door middel van de herdefiniëring van de doelstellingen van het onderwijs — bijvoorbeeld vooropstellen dat de eindtermen voor leerlingen uit kansarme gezinnen in even grote mate moeten worden gehaald als door andere leerlingen. Of door positieve discriminatie, waarbij er meer aandacht en geld voor de begeleiding van kansarme jongeren wordt uitgetrokken. De kritiek dat door dergelijke maatregelen eens te meer het hoger onderwijs als de maatschappelijke norm wordt verheerlijkt is in feite wel terecht, dit is evenwel niet een exclusief probleem van de kansarmen, maar van een kennismaatschappij waarin systematisch meer praktisch of beroepsgericht onderwijs en dito arbeidsplaatsen zwaar worden ondergewaardeerd. Een maatschappelijke heropwaardering van dergelijk onderwijs en arbeid zou niet misstaan.

Hans Neefs

Studenten willen Nieuwe Onderwijskultuur

Orige week maakte dit blad bekend dat voor de studenten een optimale rationalisering van het hoger onderwijs niet gehinderd mag worden door ideologische overwegingen. "Als de rationalisatie in de weg wordt gestaan door het ideologische belang, dan moeten de instellingen maar pluralistisch worden," zo oordeelde de Leuvense studentenvertegenwoordiging in samenspraak met haar confraters van de andere Vlaamse universiteiten. De Vlaamse studentenvertegenwoordigers kwamen tot dat besluit naar aanleiding van een algemeen debat over de voorstellen die erector Dillemans formuleerde in zijn rapport over de optimalisatie van het universitaire aanbod. Inmiddels raakte ook de bredere kontekst van dat studentenstandpunt bekend. Daaruit blijkt dat de studenten niet enkel aandacht vragen voor de kwaliteit van het onderwijs, maar ook voor de sociale gevolgen van het rapport-Dillemans.

In feite is het allemaal erg eenvoudig. De studenten scharen zich achter de grote lijnen van het rapport-Dillemans. Meer nog, de studentenvertegenwoordigers van de Vlaamse universiteiten verheugen zich erover dat de kwaliteit van het universitaire onderwijsaanbod eindelijk weer onderwerp wordt van een grondige discussie. Maar de vraag blijft wat er van de nobele uitgangspunten zal overblijven als de voorstellen uit het rapport in beleidsdaden moeten gekoncretiseerd worden. Ludwig Deweghe, voorzitter van Kringraad, vertaalt die kritiek als volgt: "Dillemans stelt bij aanvang van zijn rapport dat nevendoelestellingen, zoals evenwichtige verdeling, lokale aanspraken of historische niet zouden mogen meespelen in de rationalisatie van het universitaire landschap. Wij hechten daar eigenlijk weinig geloof aan. We zijn ervan overtuigd dat die nevendoelestellingen wel degelijk een belangrijke rol zullen spelen in de besluitvorming. Volgens ons moeten de studenten duidelijk maken dat niet geduld zal worden dat andere motieven dan kwalitatief hoogstaand onderwijs een prominente rol spelen in de besluitvorming."

Heikele

De stellingname over de 'K' van de KU Leuven — en bijvoorbeeld ook over de 'V' van de VUB — moet dan ook eerder vanuit die optiek bekeken worden, en niet als een op zichzelf staande eis. Wat betreft de kwaliteit van het onderwijs, stellen de studenten vast dat er nog een lange weg af te leggen is. De door Dillemans voorgestelde hervorming en uniformisering van het curriculum — met een duidelijker onderscheid tussen kandidatuursjaren en licenties én een toevoeging van één jaar derde cyclus — kan de goedkeuring wegdragen van de studenten. Maar ook hier stellen zij vragen bij de haalbaarheid van het plan. Bovendien vreest de studentenvertegenwoordiging voor een verschuiving van de aanpassingsproblemen van beginnende studenten naar de overgang tussen kandidaturen en licenties. Immers: "De overgang van 'blokken' in de kandidaturen naar 'mee-onderzoeken en meedenken' in de licenties zou wel eens bijzonder groot kunnen blijken", aldus nog Deweghe.

De vernieuwing van de onderwijsvorm zelf — minder 'ex cathedra', meer zelfstudie — is uiteraard ook een punt dat de studenten aanbelangt. De studentenbeweging is sinds jaar en dag vragende partij voor een dergelijke innovatie, maar is bang dat de studenten zelf het kind van de rekening worden. Nogmaals Deweghe: "Ander on-

derwijs dan ex-cathedra colleges vereist meer wetenschappelijk personeel dan nu, of vereist minder studenten. Vandaar dat er opnieuw stemmen opgaan voor een studentenbeperking. Dat kan gezinszins de bedoeling zijn. Dillemans spreekt over een maatschappelijke tweedeling tussen zij die kennis hebben, en zij die die niet hebben. Het kan dan ook niet de bedoeling zijn dat er door een studentenbeperking meer 'have nots' komen. De vrijgemaakte rationalisatiegelden zouden ons inziens dan ook, naast naar een betere studiebegeleiding, naar de ontwikkeling en invoering van die nieuwe onderwijsvormen moeten gaan."

Elitaire

Een ander sociaal gevolg van het rapport-Dillemans betreft de mobiliteitskweste. Dillemans stelt terecht dat in het mobiele Vlaanderen bereikbaarheid geen argument is om een opleiding wel of niet te

organiseren in een universitaire instelling. Dat neemt niet weg dat een verplaatsing extra kosten met zich meebrengt, kosten die onvoldoende door het huidige systeem van studiefinanciering worden gedekt. Voor Axel Aerden, voorzitter van de Leuvense Sociale Raad, is de konklusie eenvoudige: "Ofwel moeten studiebeurzen deze extra mobiliteit op zijn minst compenseren, ofwel moet het openbaar vervoer gratis zijn." Dillemans wil de ingang tot dat aanvullende jaar koppelen aan bepaalde toelatingsvoorwaarden, meer bepaald het slagen in een toelatingsexamen. Daartegenover staat wel dat Dillemans de derde cyclus wil openzetten voor studiefinanciering. Aerden: "Studiefinanciering voor de derde cyclus is erg positief, maar ze moet dan goed uitgewerkt zijn om te vermijden dat de derde cyclus een meer 'elitaire' waarde dan de

rest van de opleiding zou krijgen. Een derde cyclus mag geen stilzwijgende noodzaak voor de arbeidsmarkt worden. Los daarvan blijft het de vraag of een toelatingsexamen voor de derde cyclus niet onrechtvaardig werkt."

Onlangs deze punten van kritiek staan de studenten over het algemeen toch positief tegenover het rapport-Dillemans. Met hun standpunt toont de studentenbeweging zich allzins bereid om een fundamenteel debat aan te gaan over en rationalisatie van het universitaire onderwijs. De toekomst moet uitwijzen of de andere partijen evenzeer bereid zijn de discussie ten gronde te voeren.

Bart Eeckhout

Een belangrijk deel van het rapport-Dillemans én van het studentenstandpunt ser zake behandelt de 'differentiëring van hogeschool en universiteit'. In een volgende Veto zal dieper ingegaan worden op dat specifieke punt.

Lange files voor Leuvense telefoonsellen

Nooit was bellen zo moeilijk

Een student heeft veel geduld, heel veel geduld. Hij kan in juni uren achter zijn bureau zitten, maar als er iets is waarvoor hij in een Franse colère schiet, dan is dat als hij zijn moeder niet kan laten weten wanneer hij naar huis komt of als hij zich een romantisch telefoongesprek met zijn lief moet ontzeggen. De laatste tijd druipen heel wat studenten na verwoede pogingen in de telefoonsel ongelukkig af. Meestal kunnen ze hun woede ter plaatse nog inhouden, maar als ze dan met een hangend hoofd naar de sinema trekken en daar treiterende reclame voor het nieuwe 'betrouwbare' Belgacomtoestel moeten slikken, biedt alleen de drank een uitweg. Wat heb je immers aan een digitaal schermpje dat je in vier talen kan vertellen dat je toestel 'hors de service' is of je 'een ogenblikje geduld' vraagt?

Het zal iedereen al zijn opgevallen. Het Leuvense landschap der telefoonsellen is heel divers. Zes types kunnen worden onderscheiden. Naast de oude toestellen met muntjes of met telekaart, is er een vernieuwd toestel voor oude telekaarten. (Geïnteresseerden kunnen een dergelijk apparaat bezoeken aan het einde van de Diestsestraat.) Verder is er het nieuwe toestel, enkel bestemd voor protonkaart. Soms is er een bak op bevestigd waar je een telekaart van het oude type kunt gebruiken. De allernieuwste apparaten ten slotte, zouden moeten openstaan voor zowel chiptelekaarten als voor protonkaarten.

Veto trok op onderzoek in hartje Leuven en testte vijftig apparaten. Er werkten er zestien van, dus bijna één op drie. Bepalen we ons tot de recentere toestellen (de appelblauwzegroene) dan is de toestand nog rampzaliger: elf op vierenveertig of één op vier. Er dient wel opgemerkt te worden dat er deels werkende toestellen bestaan. Zo zijn er die perfect werken als je één of twee nummers niet nodig hebt, want enkele toetsen doen het niet. Eén apparaat toont op de display zelfs een 6 als op 8 wordt gedrukt. Een ander weigert dan weer systematisch de laatste twee ingetikte cijfers te registreren. Van deze toestellen is Alcatel de leverancier, zo wist men ons bij Belgacom te vertellen. Daarnaast zijn er de allernieuwste toestellen. Deze functioneren vaak wel als je een chiptelekaart gebruikt (al is dat dan ook nog niet zolang geleden

(foto Ivant Pict)

gerepareerd), maar niet als je het met je protonkaart probeert.

Van al deze kinderziektes van de nieuwe technologie krijgen de Leuvense studenten het zwaar op de heupen. Vooral aan het station laaien de gemoederen op. Twee apparaten, één met ouderwetse muntjes en één met dito telekaart kunnen de toeloop niet slikken. Iedereen heeft er haast, want de trein wacht niet. Zonder chiptelekaart sta je er haast voor een mission impossible, want met een protonkaart ben je daar kansloos. Er dient wel bij vermeld te worden dat, als je het toch wil proberen, Belgacom je op een gratis en irritant piepkonst traakteert nog voor je ook maar de kans kreeg de kaart uit het toestel te halen.

Banksys

Een korte historische van de ellende. Banksys introduceerde de protonkaart in Leuven op aandringen van burgervader Louis Tobback, die wilde uitpakken met

'zijn' protonstad. Later speelde Belgacom in op deze innovatie. Zo evolueerde Leuven tot het laboratorium van Belgacom, waar volop nieuwe sellen getest konden worden. Laatst werden er honderd volledig nieuwe geplaatst, die nog maar heel recent een beetje werken. Bij Belgacom vinden ze het spijtig dat de Leuvense bevolking daar het slachtoffer van is. Maar van het lijden van weinigen zullen er later velen de vruchten plukken, verzekeren ze.

Het falen is voornamelijk te wijten aan softwareproblemen. Het ergste euvel van de aard, het schermpje dat voortdurend 'een ogenblikje' bleef weergeven, is opgelost voor de chipkaartbellers. De protonbellers moe-

ten echter nog wat geduld oefenen. De virtuele betaallade, waar het geld van de protonkaart terecht komt, is overvol. Ze kan momenteel niet geleidigd worden via Banksys, want de lijn die daarvoor moet zorgen, is door het openbreken van een straat verkeerdlijks doorgeknipt, aldus Belgacom. Vermoedelijk zijn er ook problemen met het expertsteam dat ze te velde sturen. Veelv van de wantoestanden van de Leuvense telefoonsellen zijn op de hoofdkwartieren in Brussel helemaal nog niet bekend.

Heel wat medewerkers van Belgacom, die met de dagelijkse klachten moeten afrekenen, zijn zelf niet tevreden over het gevoerde beleid inzake de algemene 'change over' (zo heet de wisseling van de telefoonsellen, nvdr), waarvan de heer Van Boucken ooghien directeur is. Hijzelf kon weinig commentaar leveren want is veelal in vergadering.

Aernout Beke
Hans Declercq

“Het is voorbarig om met eksterne controle te beginnen”

De professor publiek- en administratiefrecht is misschien niet de meest voor de hand liggende eerste keuze in een artikelenreeks over de verhouding pers en maatschappij. Toch houdt professor David D'Hooghe zich al jaren bezig met de verhouding pers en gerecht, namelijk sinds hij een openingsrede hield voor het Vlaams Pleitgenootschap over dit onderwerp. Het werd een hobby voor hem, waar hij al vlug erkenning voor kreeg. Minister van justitie De Clerck stelde hem — na de Agusta-zaak — aan, om de verhouding pers en gerecht te onderzoeken met twee andere professoren, Bosly en Voorhoof. Uit de werkzaamheden zijn al een senaatscolloquium en meerdere wettelijke initiatieven ontstaan. Desondanks spraken we met een pessimistisch man.

Veto: U hebt tijdens uw onderzoek de relatie pers en gerecht van nabij bekeken. Is er echt, zoals men wel beweert, een oorlog aan de gang tussen pers en gerecht?

David D'Hooghe: «Mijn opdracht was na te gaan in welke mate het mogelijk is om tussen gerecht en media tot bepaalde afspraken te komen. Daar heb ik vooral interviewwerk rond verricht. Ik ben op het terrein zelf gaan spreken met magistraten, met journalisten, met politiemensen, om te zien of daar iets mogelijk is. Ik kan onmiddellijk zeggen dat dat niet veel heeft opgeleverd. Ik ben nogal geschrokken van de argwaan, om niet te zeggen het misprijzen dat journalisten hebben tegenover magistraten en omgekeerd. Er is in heel wat gevallen absoluut geen begrip voor wat de andere doet, en dat aan beide kanten. Dat maakt eigenlijk elke afspraak onmogelijk.»

Omzichtigheid

Veto: Hoe komt dat? Vanwaar komt dat misprijzen?

D'Hooghe: «Eigenlijk is er te weinig begrip voor de wereld waarin de andere werkt en die wereld is fundamenteel verschillend. Binnen de magistratuur streeft men ernaar de waarheid te kennen. De waarheid op juridisch toelaatbare wijze wel te verstaan, wat betekent: met procedures en bewijsmiddelen die juridisch aanvaardbaar zijn. Daar moet men waarborgen van verdediging, het vermoeden van onschuld en dergelijke laten spelen. Dat is een heel traag proces dat maanden, vaak jaren kan duren. De pers zoekt in het beste geval ook naar de waarheid, maar ze wordt daarbij absoluut niet gehinderd door procedures of waarborgen. Daarbij komt dat de media zichzelf beschouwen als doorgelukkig van informatie. Dat betekent dat wanneer zij informatie hebben, zij het als hun plicht beschouwen om die informatie mee te delen. Daar heb ik toch heel wat vragen bij. Ik denk niet dat het de plicht van de pers is om informatie altijd door te geven. Men moet ook de relevante onderzoeken en de opportuniteit, de maatschappelijke verantwoordbaarheid om die informatie door te geven. Tenslotte is er bij de journalistiek ook nog de grote tijdsdruk en de concurrentie. Alle garanties die ik als jurist zo graag zie, omzichtigheid, voorzichtigheid en controle, heb je dan nauwelijks in de hand. Deze werkwijze leidt tot argwaan bij het gerecht, en dat is bij mij ook een beetje zo: de berichtgeving is dikwijls zeer onvolledig of zelfs fout. En dat stuit tegen de borst.»

Veto: U wijst vooral op de problemen die er bij de pers zijn. Zijn er dan geen problemen bij de magistratuur? Is de gerechtelijke wereld bijvoorbeeld niet veel te gesloten?

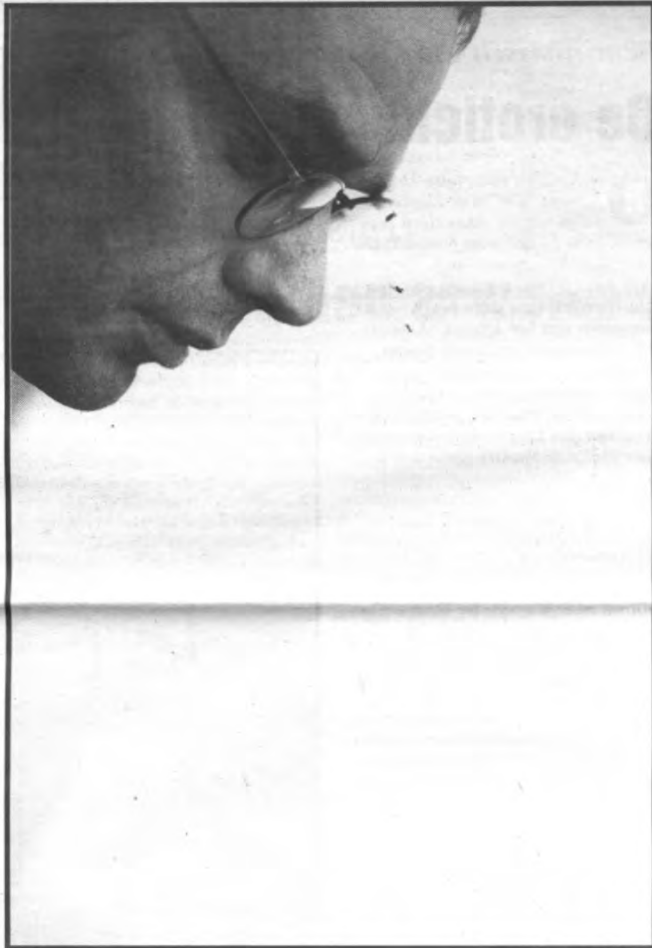
D'Hooghe: «Eén van de redenen van argwaan bij de media ten aanzien van het gerecht is juist dat er bij het gerecht een aan-

tal zaken is die absoluut niet functioneren. Daar kan terecht enige minachting voor bestaan. Het is nooit mijn bedoeling geweest het gerecht zomaar vrij te pleiten. Ook de geslotenheid binnen de magistratuur was één van mijn grote kritieken op het gerecht. Er was tot voor kort geen enkele communicatiecultuur binnen het gerecht. Op het terrein horen journalisten wel dingen van bijvoorbeeld onderzoekers, dit zijn de zogenaamde lekken. Voor de zorgvuldige journalist is het echter zeer moeilijk om bij het parket of bij een onderzoeksrechter bevestiging te krijgen van die uitge-

technische fouten, als in het globale beeld maar geen fouten naar voor komen. Ik ben dan vooral gevoelig voor dingen die te maken hebben met het vermoeden van onschuld.»

Veto: Denkt u dan aan het noemen van namen van verdachten?

D'Hooghe: «Ik moet zeggen dat er binnen de journalistiek in het algemeen wel begrip en gevoeligheid is voor het probleem van de namen. Alleen is het heel moeilijk om daar tot afspraken te komen. Neem nu de zaak Di Rupo. Het is niet zo dat de ene journalist een naam weet en de andere

(foto Jeroen Lissens)

wisselde informatie. Een ander probleem, dat in de benedictiecommissie zeer pijnlijk is geïllustreerd, is het feit dat er bij het gerecht geen enkele opvolging is van de persberichtgeving. Vandaag blijkt dat gedurende tien jaar over de bende de wildste verhalen zijn verschenen die een hardnekkig leven hebben geleid maar die dus absoluut op een fictie berusten. Had het gerecht de persberichtgeving actief opgevolgd, dan had het zelf veel vroeger kunnen zeggen dat dat indienenverhalen zijn en daarmee naar buiten treden. Elke dag verschijnen er zaken die niet juist zijn. Het is aan het gerecht om dat recht te zetten. Er is nu wel een aanzet gegeven tot verandering. Er zijn al persmagistraten, er zijn parketwoordvoerders die op TV en in de kranten komen. Je krijgt mensen te zien, het gerecht krijgt een gezicht. Ik denk wel dat men nog verder zal moeten gaan want voorlopig zijn het nog individuele personen die daarmee belast zijn. Ik denk dat men veeleer zal moeten komen tot een pers- en voorlichtingsdienst die daar ook echt voor is uitgerust. Die kan dan een centraal aanspreekpunt zijn voor journalisten. Er zullen dan ook veel minder fouten verschijnen in de berichtgeving. Ik wil me dan al niet storen aan juridisch-

niet. Meestal weten ze het allemaal. Een aantal journalisten kan beslissen die naam niet te publiceren. Het is dan voldoende dat er één zegt dat hij het wel doet om ervoor te zorgen dat alle anderen volgen. Het is dan toch al bekend gemaakt. Eigenlijk zou men daar een belangenafweging moeten maken. Primeert het algemeen belang dat bekend is wie met bepaalde feiten in verband wordt gebracht of primeert de privacy van de betrokkene? In de regel, vind ik, primeert de privacy van de betrokkene omdat het doorgaans niet zo relevant is wie iets gedaan heeft. Dat wordt maar relevant wanneer het gaat om personen met een bepaalde maatschappelijke status, waar die betrokkenheid implicaties kan hebben op hun maatschappelijke functie. Men moet daar zeer omzichtig mee omspringen. Ik vrees echter dat er heel wat journalisten zijn die niet zozeer vanuit die belangenafweging werken maar puur vanuit kommer-sie. Daar kan ik dan ook absoluut geen begrip of sympathie voor opbrengen.»

Veto: Welke veranderingen zouden aan deze situatie iets kunnen verhelpen?

D'Hooghe: «Men zou daar tot afspraken moeten komen, maar tussen journalisten is er eenzelfde minachting als tussen pers en

gerecht. Ik ben daar nu enkele jaren mee bezig geweest en ik word meer en meer gelaten. Wat kan je er aan doen? Tegelijkertijd vrees ik dan dat het op een bepaald moment zo de spuigaten zal uitlopen dat de publieke opinie dominant zal schreeuwen om te verregaande beperkingen tegen de pers. Ik heb vaak gepleit voor een grotere omzichtigheid bij de pers, voor meer self-restraint maar dan juist om de zo belangrijke vrijheid van de pers te vrijwaren. Het is maar in de matig dat de excessen toenemen dat de roep om 'law and order' ten aanzien van de media te groot zal worden.»

Veto: Op het vlak van de reglementering is er een deontologische commissie geïnstalleerd binnen de Algemene Vereniging van Belgische Beroepsjournalisten (AVBB). Brengt deze commissie enig soelaas?

D'Hooghe: «Bij deze commissie kunnen klachten ingediend worden door benadeelden. Ondanks de verbeteringen bij de werking van de commissie, blijven er problemen bestaan. Zo is niet elke journalist lid van de AVBB en zijn de sankties niet echt zwaar te noemen, in het uiterste geval wordt men uit de AVBB gezet. De commissie durft niet goed uitspraak te doen, omdat een veroordeling op deontologisch vlak gebruikt kan worden als fout voor de burgerlijke rechtbank. Tenslotte wordt er weinig bekendheid gegeven aan de uitspraken en loopt er procedureel vlak nog het een en ander mis.»

Jungle

Veto: Rektor Oosterlinck heeft alvast gepleit voor een eksterne commissie die de pers moet kunnen controleren, een soort van persraad.

D'Hooghe: «Ik denk dat het nog een beetje voorbarig is om met eksterne controle te beginnen. Ik denk dat het beter is om optimale kansen te geven aan zelfregulering, aan zelsanktionering. Ik ben daar wel niet optimistisch over. Ik denk dat er wel oplossingen mogelijk zijn met diegenen die het goed menen en die op een verantwoorde manier aan journalistiek willen doen. Maar je zal altijd 'journalle' hebben. Ik zie niet in hoe je dat kan weren zonder op een te grote manier afbreuk te doen aan de vrijheid van de pers. De oplossing zie ik niet. Misschien moeten we wel gaan naar een systeem van strafvergoedingen zoals in Engeland, waar zij die schade hebben onder-vonden van onbehoorlijke journalistiek naar de rechtbanken kunnen stappen om bij wijze van sanktie schadevergoeding te bekomen. Bij ons kan je ook wel schadevergoeding eisen, doch enkel de werkelijk geleden schade wordt vergoed. Vaak gaat het dus om slechts één frank morele schadevergoeding. Dat is dan wel een beetje de jungle: er zal ten volle geprocedeerd worden, iedereen neemt risico's. Ik ben daar geen voorstander van, maar ik vrees dat we daar naartoe gaan. Ik heb uiteindelijk weinig vertrouwen in de zelfregulering en een al te repressieve aanpak van de pers zie ik helemaal niet zitten.»

Veto: U bent echt wel heel erg pessimistisch.

D'Hooghe: «Ik ben er nu een hele tijd mee bezig en ik ben erg gelaten geworden. Er beweegt het een en het ander zowel bij pers als gerecht, maar echte oplossingen zie ik niet. Dat velen het probleem erkennen is wel nieuw, en positief. Ik hoop gewoon dat de positieve evolutie zich verder zet. Zo zie ik ook enig heil in een ombudsdienst bij persorganen, naar het voorbeeld van De Morgen. Als de mensen al iemand hebben om zich met hun klachten tot te wenden, is al veel verholpen. Zeker als ze weten dat die klachten dan onderzocht worden en bijvoorbeeld leiden tot rechtzettingen of verontschuldigheden. Helaas is niet iedereen bekommerd om de geloofwaardigheid van de aangeboden 'produkten'.»

Kristof Daniels
Raf Gerits

Marleen Renders over het gevoel van de maratonloopster

D op woensdag vijf november wordt voor de dertigste keer de studentenmaraton gelopen. Naar aanleiding van het feestjaar houdt Sportraad — de organisator van de maraton — als extra attractie op het Vipterras in het Gymnasium een tentoonstelling over de voorbije edities. De maraton is in België trouwens niet meer zo populair geweest sinds de spichtige Miel Puttemans anderhalf à twee decennia geleden zilveren medailles vergaarde op grote kampioenschappen. Verantwoordelijk daarvoor zijn de uitstekende prestaties van Vincent Rousseau en Marleen Renders.

Marleen Renders: een klein, tenger lichaam, het hoofd ritmisch van voor naar achter golvend, knikkenbenend alsof haar knieën steun zoeken bij elkaar en haar kuitzen zich schaatsend afzetten tegen het asfalt. Maar, een kracht en een uithouding die omgekeerd evenredig zijn aan haar frele lichaam, en prachtige tijden opleveren. Renders is als Belgisch rekordhoudster op de maraton — in Rotterdam liep ze 2 uur 25 minuten 56 seconden — eminent geplaatst om ons eindelijk eens het geheim van de lange afstandloper te onthullen.

Veto: Waarom hebt u voor de maraton gekozen, is de piste niet veel lukratiever en dankbaarder?

Marleen Renders: «Ik denk dat het de droom is van iedere lange afstandloper om uiteindelijk de maraton te lopen. Aanvankelijk loop je een 5000 of 10 000 meter, maar je voelt dat je tijden beter worden, naarmate je een langere afstand loopt.»

Veto: Je kunt maar één of twee marathons lopen op een jaar, als je dan één slechte dag hebt, kan het hele atletiekseizoen mislukken.

Renders: «Het kan tegenvallen, ja. Je kunt er het hele jaar naar toevallen en juist tijdens de laatste maand ervoor kun je gekwetst raken waardoor je je niet optimaal kunt voorbereiden, dan is alles voorbij, de moet er mee rekening houden dat zo iets altijd kan gebeuren. Het is heel anders als bij sprinters, die veel meer wedstrijden kunnen lopen en een slechte prestatie snel kunnen rechtzetten.»

Veto: Sommigen spreken van 'het gevoel van de maratonloper', wat is precies het verschil met het lopen van een lange afstand op de piste?

Renders: «Ik vind maraton veel fijner dan de tien kilometer, omdat je verschillende parcours en mogelijkheden hebt. Elk parcours is anders en heeft zijn eigen kenmerken. Op de piste is het altijd hetzelfde, gewoon vijftientig rondjes draaien.»

Veto: Op de piste heb je altijd veel publiek rond je, de andere lopers zijn konstant aanwezig. Een maraton moet je vaak alleen lopen, is het niet een veel eenzamer gebeurtenis?

Renders: «Op de echte, grote marathons is er toch wel veel publiek langs de weg en zijn ze entoesiaster als op de piste. Maar het gevaar op de maraton is dat je het nooit in de hand hebt, je kunt een slechte dag hebben en stilvallen. Je mag niet te diep gaan.»

Veto: Aan wat denkt u dan zoal tijdens die 42 kilometer?

Renders: «Je bent konstant met de tijd bezig, elke kilometer krijg je de tijd door en vraag je je af of je op schema ligt, wanneer je gaat aankomen. Je bent ook met het parcours bezig, je denkt 'oh, ik moet nog ik weet niet hoeveel reserve houden, want straks komt nog een zwaar stuk'.»

Veto: Hoe train je voor zo'n maraton, je kunt moeilijk af en toe een maraton lopen als voorbereiding?

Renders: «Vroeger trainde ik één keer per dag. Voor de maraton train ik twee keer per dag: 's morgens een halfuurtje rustig lopen, en dan 's avonds training. Onze voorbereiding duurt twee à drie maanden en je loopt toch elke maand één keer lang, anderhalf à twee uur en soms iets langer nog.»

Veto: U doet nu wel aan topsport, maar denkt

u dat maratonlopen gezond is voor recreatie-lopers?

Renders: «Ik denk het wel, maar je moet verstandig beginnen, nooit zo'n afstand lopen zonder voorbereiding, zonder dat je op training al eens anderhalf à twee uur gelopen hebt. Ze lopen er toch gauw drie en een half uur over, het is verstandig vooraf lang en rustig te lopen zodat je het gevoel krijgt wat dat eigenlijk is, een maraton. Het beste is heel traag te starten, en geleidelijk aan — als je je goed voelt — te gaan versnellen. Maar een jogger loopt eigenlijk voor zijn plezier, hè, om aan te komen.»

Als je de Spiridon Louis in jezelf naar boven wilt brengen, begeef je dan een half uur voor de start van de wedstrijd waar je aan deelneemt naar de stand van de inschrijvingen in het Gymnasium, waar je de nodige informatie en benodigdheden krijgt. Om halfsz wordt het startschot van de maraton gegeven, om halfacht wordt de halve maraton op gang geschoten door Gaston Roelants, een kwartier later beginnen de tien kilometerlopers aan hun opdracht. Je kunt de 42 of 21 kilometer ook gewoon te voet afleggen, dan moet je respectievelijk om halfvier en halfzeven aan de startlijn staan. Het Rode Kruis en de

Rijkswacht zorgen ervoor dat je de beproeving zonder gevaar voor lijf en leden doorstaat, na de aankomst kun je je diploma afhalen en als uitsmijter genieten van een gratis massage. De eenzame asfaltkilometers, de koude nacht, ze verknucelen zich al op het genot van je zweeddruppels, maar de eer roept. Hoe groter het lijden, des te intenser smaakt het plezier van de overwinning.

Benny Debruyne

Verdere informatie is te bekomen bij Sportraad, Tervuursevest 101, tel. 32.91.33 of 32.91.34

Feministisch dansteater van Amana Dance Company

De erotiek van het anders denken

Dans- en teaterlabo 'Het Affront VZW' is de klinkende naam van — naar eigen zeggen althans — het enige feministische teater dat Vlaanderen rijk is. Deze week kunt u in Leuven één van hun dansvoorstellingen gaan bekijken. De dansgroep van het Affront, 'Amana Dance Company' genaamd, brengt 'Quand nos lèvres se parlent', een solodans/monoloog van de Franse feministe Luce Irigaray, gebracht door Vera Van den Bergh en geregisseerd door Philip de Meester.

Het Affront wil vooral politiek, sociaal of cultureel geëngageerd teater brengen en hierbij aan vrouwen de kans bieden creatief te zijn. «Wij zijn ervan overtuigd dat politiek links teater toekomst heeft. We hebben er in de politieke context duidelijk voor gekozen om een feministisch discours aan te halen. Denk echter niet dat wij met gebalde vuisten op het podium staan. Het is onze bedoeling om de eigenheden en mooie kanten van het vrouwelijke in dans en teater naar voren halen en daarmee aan te tonen welk standpunt wij innemen over de vrouw in de maatschappij», aldus regisseur Philip Demeester.

Het Affront maakte tot nu toe reeds een zestal voorstellingen met een specifiek feministische inslag. Zij beperken zich gelukkig niet enkel tot dit item, maar besteden ook aandacht aan andere politieke en sociale problemen zoals racisme, incest en oorlog. In de loop der jaren evolueerde Het Affront van zuiver tekstteater naar een eigenzinnige combinatie van tekst en dans. Philip Demeester: «Wij besteden veel aandacht aan de inhoudelijke kant, maar gaan ook altijd op zoek naar een geschikt teatraal vocabularium. Wij vinden het belangrijk dat inhoud en vorm heel sterk op elkaar afgestemd zijn. Met deze idee voor ogen ging Het Affront op zoek naar een vrouwelijke teatertaal en botste op de oriëntaalse dans of buikdans, voor hen de ultieme vrouwentaal. Hieruit is de buikdansgroep 'Amana Dance Company' geboren».

'Quand nos lèvres se parlent' is een stuk van de Franse feministe Luce Irigaray. Het Affront koos precies voor deze tekst omdat hij zeer nauw aansluit bij de ideeën die zijzelf verdedigen. «Luce Irigaray is een vertegenwoordigster van de bekende Franse golf in het feminisme: het differentiedenken. Omdat een vrouw nu eenmaal verschillend is van een man, is het beter die verschillen te benadrukken dan te proberen ze op te heffen. Dat willen wij precies aantonen in onze dans», aldus Vera Van den Bergh. «Quand nos lèvres se parlent' is geenszins een feministisch pamflet, wel een zeer poëtische tekst. «Wij hebben voor dit soort tekst gekozen omdat wij bewust zoeken naar voorstellingen die als een kabbelend beekje op de kijker afkomen. Dat

leunt dicht bij vrouwelijkheid aan dan een stuk dat als een vuistslag op je afkomt.»

De tekst werd zo herwerkt dat de mooiste en meest verstaanbare fragmenten overbleven en is op die manier gebruikt als 'dansstekst': teater gecombineerd met dans, hier dus buikdans. Zij wijzen er echter op dat hun buikdansen zeker niet mag geassocieerd worden met het sensuele dansen van prostituties in nachtclubs: «Met buikdansen bedoelen wij de oorspronkelijke oriëntaalse dans van bijvoorbeeld haremdanseressen. Dat is een heel authentieke en introspektieve dans die wel sensueel is, maar vooral heel gevoelig is. In het oriëntaalse buikdansen ontdek je alle aspecten van vrouwelijkheid. Elke beweging is daar een uiting van.» Om de buikdansen weg te halen uit het hokje waar zij vaak in vastzit, kozen zij niet voor de zwoele Oosterse muziek, maar trekken deze beperking open door wereldmuziek

met zowel Oosterse als Westerse invloeden te gebruiken.

Dat Het Affront in het algemeen en 'Quand nos lèvres se parlent' in het bijzonder zeer weinig aandacht krijgt in de pers, kan enerzijds te wijten zijn aan het toch al te overgeëngageerde sausje dat over deze voorstelling heen gegoten wordt, anderzijds aan hun achterhaalde idee van feminisme: de vrouw die moet optornen tegen de mannenmaatschappij. Dit alles neemt niet weg dat 'Quand nos lèvres se parlent' een mooie voorstelling is.

Katrien Darras

'Quand nos lèvres se parlent' is te zien in de Akteerstudio, Rijschoolstraat 19a (ingang via Freinetschool) en dat op 7, 8, 14 en 15 november telkens om 21.00u. Reserveren is noodzakelijk, tel. 016/23.90.51. Wilt u meer te weten komen over Het Affront, surf dan naar hun website: <http://users.skynet.be/af>

Nederland kiest voor homohuwelijk

Uorige week was het feest voor de Nederlandse homobeweging. Alle regeringspartijen gaven toen immers te kennen het huwelijk te willen openstellen voor homokoppels. Het homohuwelijk met adoptierecht zou nog voor de verkiezingen van mei 1998 een feit moeten zijn. Deze politieke consensus kwam er naar aanleiding van het rapport van een commissie onder leiding van de Nijmeegse hoogleraar Sebastiaan Kortmann. Deze commissie had opdracht gekregen de voor- en nadelen te onderzoeken van een openstelling van het huwelijk voor homoseksuelen. In haar rapport pleit een meerderheid van de commissieleden voor zo'n openstelling.

De betreffende commissie heeft eigenlijk drie taken onderzocht. In eerste instantie heeft ze onderzocht welke de gevolgen zijn voor de kinderen als je het huwelijk voor homokoppels toegankelijk maakt. Vervolgens heeft ze de argumenten voor en tegen zo'n openstelling geanalyseerd. Ten slotte heeft de commissie dan nog de internationale gevolgen bestudeerd van een eventuele openstelling. Met behulp van deze drie deelvragen heeft ze dan haar eindconclusies geformuleerd over de hele problematiek.

Met betrekking tot de zorg voor de kinderen door twee personen van hetzelfde geslacht heeft de commissie geoordeeld dat het niet wenselijk is om aan een opengesteld huwelijk van rechtswege afstammingsrechtelijke gevolgen te verbinden. Bij homokoppels is het immers onmogelijk dat het kind (biologisch) van beide partners afstamt. Toch moet de relatie van beide partners (dus ook de niet-ouder) met het kind juridisch beschermd worden. Dit kan door zowel het gezamenlijke gezag als de

gemeenschappelijke voogdij van de twee partners verder uit te werken, en door het toekennen van het adoptierecht aan homo's. Die adoptie kan alleen maar als het kind niets meer van zijn oorspronkelijke ouder of ouders te verwachten heeft.

Voortplanting

Diegenen die pleiten voor de openstelling benadrukken vooral de krenkende discriminatie in de huidige regeling: het toegankelijk maken van het huwelijk kan bijdragen tot de maatschappelijke aanvaarding van homoseksuele relaties. De tegenstanders van de openstelling wijzen vooral op het feit dat er uiteindelijk toch twee soorten huwelijksrelaties zouden blijven bestaan: het huwelijk met afstammingsgevolgen en het opengestelde huwelijk zonder die gevolgen. Dat de rechtsgevolgen van het huwelijk al via het geregistreerd partnerschap, dat recent in Nederland is ingevoerd, grotendeels bereikt kunnen worden bleek ook een veelvuldig opgeworpen argument.

Op internationaal vlak heeft de commissie gekonkludeerd dat een opengesteld huwelijk alleen in een beperkt aantal landen erkenning zal krijgen. Als gevolg hiervan ontstaan 'hinkende rechtsverhoudingen' die problemen kunnen opleveren voor de betrokkenen in internationale verhoudingen. De commissie heeft zich dan ook de vraag gesteld of dit een openstelling niet in de weg staat. Ook hier zijn voor- en tegenargumenten aan te voeren. Voorstanders vinden dat de vrijheid moet worden gelaten om te kiezen voor het risico van die hinkende rechtsverhoudingen. Zij wijzen er ook op dat het argument van de hinkende rechtsverhoudingen niet doorslaggevend is gebleken bij de invoering van het geregistreerd partnerschap. Tegenstanders vinden het dan weer onaanvaardbaar dat een overheid zelf hinkende rechtsverhoudingen in

het leven roept.

De commissie komt tot twee grote besluiten. Een meerderheid van de leden vindt dat het burgerlijk huwelijk zou moeten worden opengesteld voor personen van hetzelfde geslacht. Voor deze meerderheid overweegt het wegwerken van de ongelijke behandeling van paren van een gelijk geslacht, die historisch samenhangt met de verwerping van de homoseksualiteit. Wat de positie van de kinderen betreft, komt de commissie unaniem tot het standpunt dat, eerder dan een rechtstreekse afstammings-

band, moet gedacht worden aan het gezamenlijk gezag van de ouder en haar partner en de toekenning van een voorwaardelijk adoptierecht. De commissie kiest dus voor een homohuwelijk met adoptierecht, een advies dat de Nederlandse meerderheidspartijen nu dus volgen.

Opvallend is wel dat de commissie de openstelling van het huwelijk koppelt aan de afschaffing van de nieuwe regeling van het geregistreerd partnerschap. Het naast elkaar bestaan van teveel sterk op elkaar gelijkende rechtsfiguren acht zij ongewenst. Gevolg hiervan is dan wel dat het geregistreerd partnerschap zowel voor homo's als voor hetero's verdwijnt als keuzemogelijkheid. Een keuze tussen het toch wel symbolisch geladen instituut van het huwelijk en een gelijkwaardige maar minder geladen bescherming heeft men dan niet meer.

Dit is evenwel niet de enige kritiek. Binnen de commissie vindt een minderheid van drie leden, waaronder voorzitter Kortmann, dat niet moet worden gekozen voor openstelling van het burgerlijk huwelijk. Zij menen dat in de situatie waarbij voor homo's alleen het geregistreerd partnerschap openstaat, van discriminatie geen sprake is omdat je geen appels met peren kunt vergelijken. Twee partners van hetzelfde geslacht kunnen geen kinderen voortbrengen en dat is volgens de drie al voldoende om van een ongelijke, andere — maar geen mindervaardige — situatie te spreken. Door het huwelijk open te stellen zou een kern-element ervan, namelijk de voortplanting, verloren gaan. Voorts herhalen zij de al eerder aangehaalde problematiek van de internationale erkenning en de hinkende rechtsverhoudingen die daarmee gepaard gaan.

De homobeweging laat al die kritiek alvast niet aan haar hart komen. Dat de meerderheid van de commissieleden vindt dat homoseksuelen moeten kunnen trouwen en kinderen adopteren is voor hen het belangrijkste. Ook de politieke partijen zijn het daar nu blijkaar over eens.

Kristof Daniels

CITISTUDENT PACK

STUDENT, GUN JEZELF DE BESTE KAARTEN EN VOEL JE THUIS... OVERAL TER WERELD.

Je bent student, je hebt een eigen kijk op de wereld en je wil waar voor je geld. Je vindt dat het tijd wordt voor een bank die je werkelijk biedt wat je recht op hebt. Je laat je niet verleiden door een kleurige sporttas of cyberbestanden, maar je eist behaalde feiten. Het Citistudent Pack maakt feiten pas echt hard. Je eigen leefwereld gaat voor je open met deze 2 gratis kaarten:

Citibank Visa

Citibank MasterCard

SPECIALAAR VOOR JOU HEeft CITIBANK DIT ONWEERSTAANBAAR GRATIS AANBOD:

<ul style="list-style-type: none"> + Je eigen Citibank VISA-kaart met een kredietopslag van 30.000 BF* + En met je eigen Citistudent Rekening ook je eigen Citicard** + Daarmee haal je cash af bij alle Bancomats / Mister Cash-automaten om de hele wereld. + Maar ook in de rest van de wereld bij de vele andere geldautomaten zoals MasterCard / Cirrus (ca. 150.000 automatische loketten in 63 landen). Serviced (ca. 4.000 automaten in Spanje) en NYCE (USA) + Een kredietopslag van maar liefst 18.000 BF (of maar miss bijkomende voorwaarden)† + Eurocheques. 	<ul style="list-style-type: none"> + Dagopslag + 2% interest die je iedere maand wordt uitgekeerd** + Maandelijkse en gedetailleerde rekeningopbreksten + Gepersonaliseerd telefoonkaartje met CitiPhone op het nummer: 02/626 50 50 + Home Banking met je PC - valus je huis zittend + Geen behaardingen en transactiesloten + 24/24 uur, alle dagen van de week + Overal ter wereld en in je eigen taal
---	--

Bij Citibank krijg je wel een volwassen service, vanaf de allereerste dag. En voorwaarden die je een rijker studentenleven bezorgen. Gun daarom jezelf de beste kaarten en... haal als de bliksem, je eigen Citistudent Pack in je dichtstbijzijnde Citibank-agentschap:

Citistudent Pack
CITIBANK
Bondgenotenlaan 46/48
3000 Leuven

CITIBANK
THE CITI NEVER SLEEPS

*Inclusief voorbeeld van aansluiting
**Totaal op 01.01.97

Belgische homo's moeten wachten

Nederlandse homo's zullen weldra kunnen trouwen en kinderen adopteren. Zo'n vaart zal het in België zeker niet lopen. Toch leek het er even op dat ook hier de homoseksuele relatie een wettelijke bescherming zou krijgen. In *Veto* (Veto, jrg. 24, nr. 2) kon je lezen dat in Vlaanderen op dit punt een politieke consensus was bereikt. De Vlaamse meerderheidspartijen schaalden zich toen eensgezind achter een voorstel van professor Patrick Senaeve. Met dit voorstel zou in België worden overgegaan tot de invoering van het 'geregistreerd partnerschap voor personen van hetzelfde geslacht'. Aan zo'n registratie zijn dezelfde rechtsgevolgen verbonden als aan het huwelijk, met uitzondering van die voor de positie van de kinderen. Adoptie blijft bijvoorbeeld uitgesloten.

De meerderheidspartijen waren het erover eens dat dit geregistreerd partnerschap op zijn minst een stap in de goede richting zou zijn en engageerden zich om het voorstel nog binnen het jaar in een wet te gieten. Tot op heden is er echter nog altijd geen wetsvoorstel ingediend. (kd)

Sesamstraat voor gevorderden

ijdens de openingsweek van Stuc wordt een overzicht gegeven van wat de Stucbezoeker dit jaar voorgeschoteld zal krijgen. Afgemeten aan de welgevulde programmabrochure is dat in elk geval een heleboel. Uit elk van de gebruikelijke disciplines die in Stuc aandacht krijgen — teater, dans, film en muziek — wordt van zondag tot donderdag alvast een voorproefje gegeven. Onder de hoofding film staat een aantal veelbelovende kort- en animatiefilms geprogrammeerd.

De programmering van alles wat niet met teater te maken heeft, wordt sinds dit werkjaar door de artistieke leiding van kunstencentrum Stuc uitbesteed aan zogenaamde 'eksterne kuratoren'. Zo wordt voor de reeks 'Filmfun', die elke maandag een klassieker op het doek zal brengen, een beroep gedaan op mensen van het tijdschrift *De Andere Film*, en voor 'New Harvest', een reeks over nieuwe en ongewone sinema, op de kennis van Erik Borgman,

een bekende naam uit het Nederlandse filmcircuit. Voor het kortfilmgebeuren 'Leuven Kort' wordt samengewerkt met de Leuvense VZW Fonk, en het programma van 'The Best of Belgian Animation', tenslotte, is in handen van het Vlaams Instituut voor Animatiefilm en het Brusselse Festival van de Animatiefilm.

Koffie

De selectie van kortfilms die vertoond wordt tijdens de openingsweek blijkt tegelijk vooruit naar de derde uitgave van het jaarlijkse festival Leuven Kort, in december, en terug op de twee voorgaande. De zes gekozen kortfilms zijn eigenlijk het beste uit de festivals van de twee afgelopen jaren, en een showcase van hoe het staat met de korte film in Vlaanderen. Volgens Johan Van Schaaeren, algemeen coördinator en pr-man van Fonk, is er zeker geen reden tot klagen. "De korte film is helemaal terug: er worden er steeds meer gemaakt, ze worden toegankelijker en ook gewoon beter. Het genre van de kortfilm draagt nog steeds een slechte reputatie met zich mee, die ze over-

houdt aan de golf oninteressante, hermetische en dodelijk trage experimenten in de jaren '70 en '80, maar dat cliché gaat al een hele tijd niet meer op."

Datzelfde geldt voor de makers van dit soort films. Waar het draaien van korte films tot voor kort een tussenstap was op weg naar het echte werk, verwerft het genre nu een zekere onafhankelijkheid, en komt het zelfs voor dat sineasten zich uitsluitend met kortfilms bezighouden. Een mooi voorbeeld hiervan is het werk van Dirk Beliën, wiens 'Straffe koffie' als voorfilm van de gedoodverfde kaskraker 'Oesje' vertoond wordt, en zo zeker een enorm publiek zal bereiken. Dat het hier allang niet meer gaat om undergroundgedoe, blijkt ook wel uit de cast: die wordt opgevuld door mensen als Geéna Lisa, Bart De Pauw en Herbert Bruynseels. In verband hiermee kan zelfs gesproken worden van de 'kommersiele kortfilm', een term die kortgeleden nog volkomen onvoorstelbaar was.

'Straffe koffie' zal niet te zien zijn in de Stuczaal, wel bijvoorbeeld werk van Frank Van Passel, de man achter 'Manneken Pis' en de reeks 'Terug naar Oosterdonk'. Zijn 'Ti Amo' won in '90 de prijs voor de beste kortfilm op het Festival van Brussel. Ook Vincent Bal is niet van de minsten. Deze sineast, die vorig jaar 'The Bloody Olive' maakte, de komische kortfilm die dinsdag ook in Stuc te zien zal zijn, kaapte op buitenlandse festivals al heel wat prijzen weg. Verder is er het volgens Van Schaaeren zeer aan te raden 'Histoire d'Amour' van filmstudent Pieter Van Hees, het bekroonde 'Grijs' van Christophe Van Rompaey, een korte film in het lantasygenre van de Antwerpenaar Allel El-Berkani, en tenslotte 'Violette', van de hand van Humojournalist en filmer Alex Stockman.

Schoon

Leuven Kort en Het Grote Ongeduld, een organisatie van de VUB, zijn momenteel de twee enige kortfilmfestivals die ons land rijk is. Toch meent Van Schaaeren dat het genre van de kortfilm zich langzaam uit de marge weet te werken. "De kortfilm stond jaren in de schaduw van de langspeelfilm, maar verwerft meer en meer een aparte plaats. We merken dat zowel de kwantiteit als de kwaliteit hoger zijn dan ooit tevoren." Wie er na dit proevertje nog niet genoeg van heeft, kan alvast uitkijken naar de derde Leuven Kort, van 10 tot en

met 13 december aanstaande.

Maar niet alleen de Belgische kortfilm-industrie scheert hoge toppen, ook in de wereld van de animatiefilm vallen zeer positieve geluiden te noteren. Luc Joris bijvoorbeeld, filmjournalist bij ondermeer *De Morgen*, en medewerker van het Vlaams Instituut voor Animatiefilm is tevreden: "Het gaat inderdaad goed met de Belgische animatiefilm. We hebben goede scholen, die getalenteerde studenten afleveren. Het enige probleem zijn de subsidies: er is blijkbaar maar geld voor de produktie van twee à drie animatiefilms per jaar aan elke kant van de taalgrens. Zo komen veel filmers in de kommersiele sektor terecht, of gaan ze zich toelagen op televisieprodukties."

De meeste van de achttien animatiefilms die woensdag in Stuc te zien zijn, komen dan ook van studenten, meestal van het wereldvermaarde Kask (Koninklijk Akademie voor Schone Kunsten, in Gent) of van La Cambre. Een echt buitenbeentje

Opening

Na het recente Klapstukgeweld biedt de nieuw eigen programma. In de openingsweek krijg je Stuczaal kan je terecht voor twee films, een velders op deze pagina's). De Vlamingenstraat voor 'House of Bamboo' van Huis a/d Werf en heid' van de pas afgestudeerde Dimitri Leue e Wagner. In de Dansstudio kan je gaan kijken, een workshop met de laatstejaars van Paris, b Stucbar tenslotte kan je laat op de avond nog Kultuurraad. Belangrijk om weten is dat je m kaartjes vooraf bent gaan ophalen. Heb je dat De ongelukkigen zonder Stuckaart betalen ee

Moorden om woorden

Eerder dit jaar maakte de Egyptische regisseur Youssef Chahine zijn drie-enderdigste film af, en deze week is 'Al Massir' (Het Lot) al te zien in Stuc. Dat is om verschillende redenen een opzienbarende gebeurtenis. Enerzijds omdat het zo goed als nooit gebeurt dat een Egyptische film de Vlaamse zalen haalt, anderzijds wegens de grote kwaliteit en de maatschappelijke relevantie van deze film.

De rol van Caïro als filmhoofdstad van de Arabische wereld is vergelijkbaar met die van Bombay voor wat India betreft — er worden daar zelfs meer films gemaakt dan in Hollywood. Maar net als de Indiase film, is de Arabische bij het Belgische publiek erg weinig bekend. Als een Egyptische film af onze konreien bereikt, zal hij waarschijnlijk enkel in Wallonië te zien zijn — zoals gebeurde met een eerdere film van Chahine — en zo goed als zeker de kring van gespecialiseerde sinefielen niet verlaten. Gelukkig blijft de nieuwe film van Youssef Chahine een dergelijk lot bespaard. In het blad *Film* en *Televisie* kreeg 'Al Massir' heel wat aandacht, en ook de vertoning in Stuc zal niet onopgemerkt voorbij gaan: bij een actie in Vlaamse bibliotheken werden heel wat gratis kaartjes uitgedeeld.

Chahine's film speelt zich af in het Andalusië van de twaalfde eeuw, toen de Arabieren daar nog de plak zwaaiden. Hij opent echter in een stadje in de Languedoc, waar Jozef zijn vader door de inkwisitie naar de brandstapel gestuurd ziet worden. Zijn enige zonde, bestond erin werken van de Islamgeleerde Averroës vertaald te hebben. Jozef vlucht naar Andalusië om de filosoof-rechtsgeleerde zelf te ontmoeten. Daar maakt hij echter opnieuw kennis met de schade die het fundamentalisme kan aanrichten: hij is getuige van de ideologische strijd tussen de volgelingen van de liberale Averroës en die van een invloedrijke extremistische sekte.

De film wil zeer duidelijk een politieke boodschap van verdraagzaamheid uitdragen, en werd om die reden in bepaalde Egyptische kringen nogal tegengewerkt. Maar ondanks het onderwerp is het zeker geen zware film: er is spanning, er wordt heel wat gezongen en gedanst, en de prachtige lokaties in Syrië en Libanon maken de film een genot voor het oog.

(mg)

De jukstaposerende luchtcowboys van de muziek

De kultuurraad der Leuvense studenten geeft donderdag het startschot voor haar komend werkjaar met een konsert van de Gentse groep Kamikaze. Daarnaast zorgt Kura gedurende de hele week voor muzikale animatie in de Stucbar. De Kultuurraad der Leuvense studenten (Kura) is de Leuvense overkoepelende organisatie die zich bezighoudt met kunst en cultuur. Kura is een forum van geïnteresseerden en vertegenwoordigers van kringen, dat mee het universitaire en Leuvense cultuurbeleid wil bespreken en bepalen.

De activiteiten van Kura zijn een poging om de betrokkenheid tussen studenten en kunst/cultuur te vergroten en drempelverlagend te werken. Nieuw dit jaar is de ruime aandacht voor muziek vanwege Kultuurraad. Vooreerst is er een uitbreiding van het kursusaanbod met workshops hometaping en vrije improvisatie. Als omkaderingsprogramma bij deze lessen, maar ook voor alle geïnteresseerden, werd de reeks oorgetuigen opgezet. Elke maand zal een melomaan zijn platenkast versjouwen naar Leuven voor een gezellige babbel over zijn favoriete muziek. In oktober zal Didier Wijnants, de jazzrecensent van De Morgen, het hebben over invloeden van etnische muziek op hedendaagse jazz. Een maand later maakt Mauro Pawlowski, Evil Superstar en weirdo bij uitnemendheid, Leuven onveilig. De kameleontische aard van Pawlowski doet vermoeden dat zijn muziek-kollektie er even gek uitziet als hijzelf.

Op donderdag zullen de Gentse luchtcowboys van Kamikaze in de Stuczaal neerstrijken, met gegarandeerd een muzikale explosie tot gevolg. De heren hebben hun naam niet gestolen. Kamikaze is een kwartet dat improvisatie hoog in het vaandel draagt. Ondanks hun traditionele jazzbezetting bezondigen ze zich niet aan lauwe neobop of saai conservatoriumjazz zoals vele jonge muzikanten in ons land. Het andere uiterste, dat van de compromisloze vrije improvisatie, is evenzeer te eng en te dogmatisch. Al improviserend gaan de muzikanten op zoek naar wat improvisatie vandaag nog kan zijn, tappend uit zowat alle muzikale vaatjes die voorhanden zijn. Hun muzikale achtergrond is hieraan niet vreemd. Trompettist Bart Maris speelde in de groepen X-Legged Sally en FukkeDuk. Deze ensembles legden de basis voor de Gentse improvisatiescene, die een heel eigen eklektisch idioom heeft ontwikkeld. Momenteel is er een hele 'offsprong' van groepen waaruit ook gitarist Filip Wauters, contrabassist Kristof Roseeuw en drummer Tom Wouters komen.

Lappendeken

De muziek van het kwartet is een soort collagejazz, een bonte mengeling van stijlen en sferen. Zo worden jazzy trompetriedels doorkruist door snelle latinogrooves, stukjes volksmuziek, snepende gitaren of mescherpe funk. Als er een evidentie opduikt in het spel, dan wordt deze meteen gesloopt door het invoegen van een nieuw genre. Door een snelle afwisseling van motieven ontstaat er een jukstapositie van klankseren als een bijzondere vorm van melodisch verloop. Voor de gelegenheid zal DJ 4T4 meespelen met de groep. Het is leuk te bedenken dat een dj op eenzelfde wijze met melodie omgaat, namelijk door het bremen van een lappendeken. Een dj kan een soort van stoorzender zijn als hij meespeelt met een vast ensemble. Door middel van pulserende beats of rustige flows muzikale obstakels neerpotten waardoor de wegen van de andere muzikanten verlegd worden. Hier zal er steeds op het scherp van de snee gespeeld moeten worden, een dj heeft immers een relatief beperkt muzikaal gamma, hij kan immers geen noten spelen. Dit is een extra uitdaging tot avontuur, maar tevens een verhoogd risico op een duik in de diepte. Deze spanningsver-

naam is, spreekt uit het feit dat hij meewerkte aan de recente Disneyfilm 'Toy Story', en dat hij gevraagd zou zijn door de Engelse Aardman-studio's, die de Wallace and Grommitfilms maken. Een meer klassieke werkwijze treffen we dan weer aan bij Jeroen De Jonckheere, die met de tekenfilm 'Female Trouble' te zien is in Stuc. De Jonckheere werkt in de Parijse afdeling van Disney, waar hij meewerkte aan het nieuwste Disney-epos 'Hercules'. Maar dan nog zijn niet alle technieken

houding maakt voor een deel het belang van geïmproviseerde muziek uit, tegenover de zekerheden van compositie.

Het geheel doet denken aan muziek bij cartoons die ook van de hak op de tak springt, in een poging de beeldendroom te kunnen volgen. Visuele beelden zullen niet ontbreken op het konsert, de Brusselse

in de vorm van footage deelnemen aan de performance. De avond belooft zoets te worden als een totaalspektakel waarin muziek en beeld elkaar aanvullen of uitdagen, en waar het publiek op heel wat verrassende en getraakteerd zal worden.

Wie deze week een voorstelling in Stuc bijwoont zal kunnen profiteren van de mu-

Week Stuc

Stucploeg Je deze week een voorproefje van hun diverse lokaties heel wat voorgeschoteld. In de korte- en animatiefilms en twee konserten (zie voor meer details de agenda) kan je terecht in de Victoria, 'Maura of de zeven magen der eenzaamvriende Talen' door het kollektief Klein en 'Only Now Does He Turn', het resultaat van de wereld door Jan Ritsema en Randy Warshaw. In de weekenden een konsert meepikken, georganiseerd door de Stuckaart er overal gratis in mag als je je kaartje, dan kan je nog steeds voor 50 frank binnen, en wel de volle pot.

(bvm)

mes. Huerta werkte trouwens ook mee aan 'Thrill Ride', de spektakelproductie voor Imaxbioskopen, en lijkt dus borg te staan voor verbluffende visuele vondsten en een flinke dosis spanning.

Ook Guionne Leroy — van wie 'La Traviata' te zien zal zijn — houdt zich bezig met computeranimatie. Dat Leroy misschien geen bekende, maar zeker een grote

Mogwai iets meer zijn?

Het muzikale luik van de openingsweek van Stuc zal verzorgd worden door het Schotse Mogwai, een groepje dat het geluk te beurt is gevallen van twee hypes tegelijkertijd te kunnen profiteren. Ten eerste: Mogwai maakt voornamelijk instrumentale rockmuziek, ook wel 'rock concrète' of 'post-rock' geheten, en in het zog van bands als Slint en Tortoise is dat sinds een tijdje het gitaargenre bij uitstek dat met artistieke integriteit wordt geassocieerd. Ten tweede: de groep komt uit Groot-Brittannië, en dat maakt het Mogwai mogelijk om door de Engelse blaadjes doodgeknuifd te worden. Succes verzekerd dus, bij de kenners én bij een ietwat groter publiek, hetgeen enkel toegejuicht kan worden: de muziek is tenslotte inderdaad zo mooi als iedereen wel roept.

Wie voelen wil moet horen, bijvoorbeeld de nieuwe cd 'Mogwai Young Team', sinds vorige week in de winkel. Ingetogen gitaar- en pianogetokkel staat er naast slijpende noise-erupties, korte geluidscollages staan er naast zorgvuldig opgebouwde constructies van ultra-epische pathos, zoals het aangrijpende 'Like Herod' — een elf minuten durend nummer dat eerst gewoon 'Slint' heette, maar op de valreep toch genoemd werd naar de eerste van hogerhand beschermde babysnatcher — en het bloedstollende 'Mogwai fear Satan', de grand finale van de plaat, een nummer dat probleemloos de zestien minuten overschrijft zonder uit de bocht te gaan of binnen de lijntjes te kleuren. Passie en emotie, die van 'Mogwai Young Team' een feest maken. Bloedige ernst ook, die muziek voor Mogwai een zaak van levensbelang maakt, en die haar groepsleden tot zwaar overtrokken uitspraken inspireert: 'Eerst was Mogwai een eksenkuus om geen werk te moeten zoeken. Nu is het een kruisocht'.

Maar aan de andere kant dragen diezelfde groepsleden namen als Bionic, Captain Meat, Demonic, Plasmatron, en +The Relic+, né Brendan O'Hare, die met zijn 'Young Team' tattoo tegelijk ook Mogwai's grootste fan is. O'Hare was in een vorig leven drummer bij Teenage Fanclub, en is nu ongeveer een maand ontslagen bij Mogwai, omdat hij zijn muil niet kon houden tijdens een optreden van Plasmatron's favoriete groep. Braafjes luisteren dus, donderdag in Stuc, naar verluidd brengen de Schotten Dirk Trioen mee als buitenwipper.

Mogwai speelt donderdag 6 november in Stuc om 23.00 u. Kaarten zijn gratis in voorverkoop (JJ Records) voor wie een Stuckaart heeft, en kosten de anderen 300 frank. Aan de kassa komt daar telkens 50 frank bij.

kunstenaar Yves Opstaele zal zorgen voor een live videoperformance. Hier hollen de beelden de muziek achterna, niet in een poging de muziek in visuele associaties te vatten, maar als een externe deelname aan de muzikale improvisatie. De videofragmenten worden ter plekke opgenomen, waardoor muzikanten en ook het publiek

zijkale animatie van Kultuurraad gedurende de openingsweek. Elke avond rond tien uur zal een dj de muziek verzorgen in de bar. Op woensdag brengen Geert Huybens, Stef Coltura en Peter Jacquemyn een konsert vrije improvisatie. DJ 4T4 speelt donderdagavond ten dans in de bar.

Jeroen Peeters

van de animatiefilm de revue gepasseerd. Joris slot op: "We hebben geprobeerd een overzicht te geven van alle mogelijke manieren om animatiefilms te maken. We hebben naast de klassieke selanimatie — de tekenfilms dus —, de computeranimatie, de kleifilms en Gomez's polaroids ook nog de recyclagetechniek van Daniel Wiroth, die allerlei voorwerpen als personages gebruikt, en ten slotte Hans Spillaert, die zijn animatie doet met stukken uitgeknipt en later bewerkt papier." Wie niet veel verder

is geraakt dan Bambi of Sesamstraat, zal hier zeker heel wat bij kunnen leren. Er is trouwens nog veel meer waar deze achtien films vandaan komen: in maart volgend jaar zal in Stuc een spinoffproject van het Festival van Brussel te zien zijn, waar de liefhebber een hele reeks splinternieuwe animatiefilms zal kunnen gaan bekijken.

Martijn Graumans

Voor verdere informatie over wanneer en waar wat vertoond wordt: zie agenda.

Wansmakelijk en toch vermakelijk

Uie zijn vader of lief wel eens gekoncentreerd met de elektrische spelletjes van kleine broer zag spelen, weet het wel: er steekt een kind in elke volwassen man. Die vaststelling was het centrale thema van 'Vreemde talen', de vorige teaterproductie van Klein & Wagner. Het gezelschap speelt woensdagavond naar aanleiding van de openingsweek in Stuc het vervolg: 'Vreemde Talen, aflevering twee.'

Wie 'aflevering twee' zegt, denkt logischerwijze meteen aan een nummer één. Niet ten onrechte, want de eerste editie van 'Vreemde talen' zag vorig seizoen het licht. Klein & Wagner kreeg toen namelijk voor het eerst een projectsubsidie van de Vlaamse Gemeenschap. Met deze middelen en met de steun van het Bronks in Brussel werkten ze aan een drieluik van korte tek-

sten, die op het eerste vormelijke gezicht geen enkele overeenkomst hadden. De raakvlakken situeerden zich op een ander vlak. Het waren namelijk stuk voor stuk verhalen over mannen die de kleine jongen in zichzelf nog koesteren en er tegelijk ook mee worstelen. Een ervan, de bewerking van 'The zoo story' van Edward Albee, bleek zo rijk en gelaagd te zijn, dat besloten werd er in een nieuwe voorstelling mee verder te gaan.

Akelig

Zo zag 'aflevering twee', de herwerkte versie van de eerste editie, het levenslicht. Akteurs Frank Dierens en Bernard Van Eeghem gaan verder op dezelfde lijn, en brengen een voorstelling over het soms behaaglijke, soms akelige gebied tussen herinneren en verwachten, tussen het vreemde en het vertrouwde. Centraal staan daarbij ook de mislukte pogingen om met een an-

der in contact te komen. Een grillige tekst en vaak zwartgallige humor zetten de toeschouwer vaak op het verkeerde been.

Het verhaal draait rond twee eigenaardige mannen, vreemden die elkaar op een zonnige dag ontmoeten in het Central Park. Ze wisselen wetenswaardigheden uit, vertellen de geschiedenis van Bernard en het plan een gevonden hond te vergifigen en spelen tenslotte samen spelletjes in het park. Tikkertje, kietelen, toneelje, dood. Drie bedrijven lang zijn we getuige van een nogal jongensachtig, eerder wansmakelijk maar toch vermakelijk 'akkoord' tussen die twee zonderlingen. De toevallige ontmoeting mondt uit in geweld.

Klein & Wagner bestaat al zo'n tien jaar. Sinds 1988 werkt de produktiekern rond regisseur-dramaturg Patrick Jordens en richt ze zich meer en meer naar een jong publiek. De eerste echt opmerkelijke prestatie kwam er in 1993. Toen maakte de groep de voorstelling 'Of Scheikunde' naar het

boek 'Zomerregen' van Marguerite Duras. Deze productie werd gespeeld door kinderen, jongeren en volwassenen en sleepte in 1994 de Signaalprijs in de wacht. Ze was ook genomineerd voor de Hans Snoekprijs in Nederland.

Wie al enkele jaren Leuven achter de rug heeft, herinnert zich misschien nog 'Come&See more Glass', de adhocproductie van Klein & Wagner die enkele jaren geleden ontstond in het kader van de Atelierwerking van Stuc. Er werd toen gewerkt rond Jerome D. Salinger, de overbekende schrijver van het al even beroemde 'The Catcher in Rye'. Na al deze erkenning en aandacht werd de Vlaamse Gemeenschap uiteindelijk bereid gevonden aan het gezelschap projectsubsidies toe te kennen. Met de bekende gevolgen: Een voorstelling die geen intelektualistische achtergrondkennis vraagt, maar wel een emotionele openheid om het algemeen menselijke 'unheimliche' gevoel in de rauwheid van de taal te ontdekken.

Kristien Michiels

Stuc, woensdag 5 november, 20.30 u., Stuc (Vlamingenstraat) gratis voor stuccaarthouders, wel op voorhand reserveren.

'Wasungu Files': Lod remixt eigen 'Papalagi'-voorstelling

Een land, een volk en zijn leiders

Ue kille maand november staat zowel in het KC Leuven als in Stuc in het teken van het tropische thema 'eksotisme'. Een van de eerste voorstellingen rond die thematiek wordt 'Papalagi Part 2: Wasungu Files' van het Gentse collectief Lod. De Wasungu Files moeten een soort remix worden van 'Papalagi', een stuk dat eind mei door dezelfde ploeg werd opgevoerd. Net als toen biedt de voorstelling een mengsel van tekst-teater, dans, DJ'ing en hiphop.

Uitgangspunt van de voorstelling is 'De ontdekkingsreis van de neger Lukanga Mukara in de binnenlanden van Duitsland', een tekst van de Duitse auteur Hans Paasche uit het begin van deze eeuw. In die tekst wordt een zekere Lukanga Mukara opgevoerd, een zwarte uit het gebied van de grote meren, die er door zijn koning op uit is gestuurd om de blanke cultuur te verkennen. In zijn brieven maakt de verkenners melding van de vreemde westerse zeden en gewoontes en formuleert hij een scherpe kritiek op de politieke mistoestanden. Achter de uitheemse verteller gaat uiteraard de auteur zelf schuil, die van dat buiten zichzelf geplaatste vertelstandpunt gebruik maakt om zijn eigen inktzwarte maatschappijvisie kenbaar te maken.

Het briefverslag van Lukanga Mukara is slechts één van de componenten die regisseur Dirk Verstockt aanvoert in de Wasungu Files. Verstockt was vroeger aan de

slag als programmator in de Beursschouwburg en als regisseur ondermeer bij 'Los Cojones del Toro', en is op dit moment druk bezig als programmator van het op stapel staande 'Time'-festival in Gent. Telkens komt bij hem weer de bekommernis naar voor om de grenzen tussen verschillende artistieke genres te doen vervagen. Dat is in het 'Papalagi'-project niet anders. Vanuit zijn fascinaties voor grootstads- en zwarte cultuur ent hij op de tekst van Paasche elementen uit hiphop en reggae. De muziek van Bob Marley krijgt een prominente plaats in de voorstelling. Net zoals de zwarte boodschapper bij Paasche levert Marley immers vanuit het standpunt van de derde wereld kritiek op het westerse bestel. Maar Verstockt vermijdt de klip van politiek korrekte duifheid door te wijzen op de ambiguïteit van zijn bronnenmateriaal: Lukanga Mukara is tenslotte slechts een fiktieve schuilnaam voor een blank auteur, en ook de reggae van Marley kon enkel de wereld veroveren dankzij het zakeninstinct van blanke platenbazen.

Virtuositeit

In de 'Wasungu Files' wordt de muziek van Marley onder handen genomen door DJ Grazhoppa, vroeger scratcher bij 'Rhyme Cut Core' en wereldberoemd in Leuven sinds zijn passage twee jaar geleden op 'Fear no Fall'. Verstockt konfronteert de hedendaagse dans met die elementen uit de hiphoptaal. Het is een confrontatie die bevruchtend werkt, ook al is versmelting

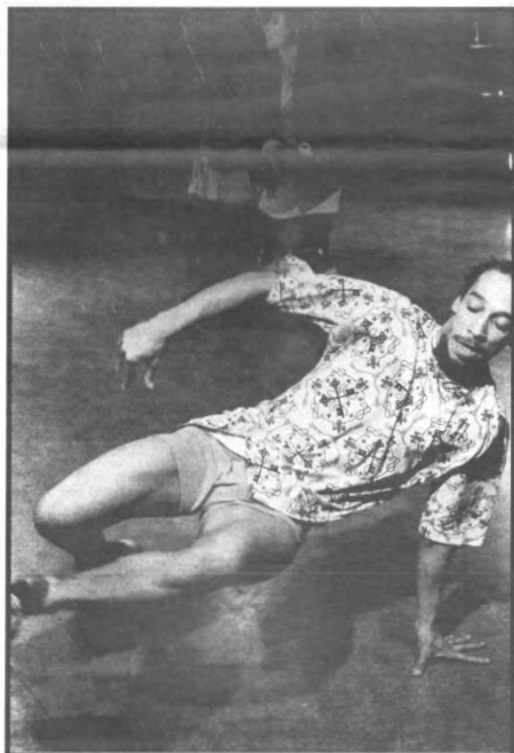
geenszins het doel. Dat blijkt uit de performances van Lazara Rosell Albear en Ivan Bertrém aka Kra-z. Albear won de Victoria-prijs voor de Beste Belgische danssolo, terwijl Kra-z het rappen en breakdansen op straat heeft opgepikt. Met zijn Crazy Force staat hij vandaag wel aan de top van de Belgische hiphop-dansscene, samen met ondermeer 'Hush Hush Hush' en 'Namur Break Sensation'.

Het kwartet performers wordt rondgemaakt met actrice Nicky Aerts. De vier gaan — elk met hun eigen middelen — in de voorstelling de confrontatie aan met elkaar. De boodschap van de 'Wasungu Files' is dan ook behalve politiek, expliciet artistiek. Net als het eerste deel legt 'Papalagi part 2' de kunstmatigheid bloot van de scheiding van subcultuur en hoge cultuur, van danse urbaine en danse contemporaine. Voor het Stucpubliek wordt deze

voorstelling meteen een eerste gelegenheid om de virtuositeit van de hiphopdans op de eigen dansvloer te bewonderen. Nu alleen nog breakers op het Fochplein in Leuven wordt een echte stad.

Bart Eeckhout

'Papalagi Part 2: Wasungu Files' van Lod is te zien in het Stuc (Vlamingenstraat) op maandag 10 en dinsdag 11 november. Kaartjes kosten 200/300 frank, tenzij je naar Veto stieft (zie kadertje).

Grand Café La Royale
het eet-, praat- en leescafé
legenover het station in Leuven

dagmenu en à la carte, snacks, ijsjes en ... tapbieren en groentesappen, warm en sterk en ... elke dag diverse (inter)nationale dagbladen, tijdschriften en ...

elke dag open tot 1 uur 's nachts

Gratis
naar 'Eksotisme' en naar 'Papalagi'

Buiten is het zevenendertig onder nul, maar in de Leuvense kunst- en cultuurcentra schijnt de Afrikazon. Voor vijftien Vetolezers gaat die zon zelfs gratis op. Dit prachtblad mag immers liefst vijf 'all-in tickets' weggeven voor het ganse 'eksotisme'-programma van KC Leuven en Stuc. (Zie ook artikel p. 12). Met die kaart mag je dus gratis alle expo's, voorstellingen en lezingen bijwonen die in het kader van dat programma georganiseerd worden. Geïnteresseerden springen woensdagmiddag vanaf twee uur binnen bij Veto ('s Meiersstraat 5) en na de opvoering van een regendans zal het ticket hun eigendom worden. Daarnaast heeft Veto ook nog vijfmaal twee kaartjes klaarliggen voor wie kosteloos naar 'Papalagi part 2: Wasungu Files' wil. Ook hier geldt: woensdag vanaf tweeën, 's Meiersstraat 5. Zalig de snelsten, want zij zullen God voorbijlopen.

(be)

Velo valt in de prijzen

De 'European Roethof Prevention Award' is aan haar elfde editie toe en voor het eerst werd de wedstrijd in de drie deelnemende landen ook afzonderlijk georganiseerd. De vijftien genomineerde projecten, waarvan er vijf uit België, vijf uit Nederland en vijf uit Engeland afkomstig zijn, zullen het op maandag zeventien november in Den Haag tegen elkaar moeten opnemen. De winnaar gaat alvast met 40.000 Ecu (1.600.000 frank) naar huis. Grote kanshebber is het Leuvense project Velo (Veilig en Ekologisch in Leuven Op de Fiets) dat vorige maand de Belgische prijs, ter waarde van 100.000 frank, in de wacht sleepte.

De 'European Roethof Prevention Award' is de opvolger van de Nederlandse Hein Roethofprijs, die sinds 1994 samen met België georganiseerd werd. Voor het eerst doet ook Engeland mee en neemt de prijs stilaan Europese dimensies aan. De vorig jaar overleden Hein Roethof (1921-1996) zal steeds gekend blijven als de man die van de misdaadpreventie een effectief politiek project maakte. Als lid van de Nederlandse Tweede Kamer zat hij midden jaren tachtig de Commissie Kleine Kriminalliteit voor. Het is in navolging van zijn politiek engagement dat men ook dit jaar weer overgaat tot de uitreiking van een Kriminalliteitspreventieprijs. De deelnemende projecten worden getoetst aan de hand van een vijftal criteria. Het project moet gericht zijn op veel voorkomende criminaliteit, een oplossing bieden in eigen kring, al tot concrete resultaten leiden, elders toepasbaar zijn en de leefbaarheid van de omgeving niet aantasten. Voor wie Velo kent leidt het geen twiifel dat dit project een aantal belangrijke troeven heeft.

Velo

Onder druk van een aantal geslaagde fietsacties en de toenemende belangstelling van studenten voor de mobiliteitsproblematiek beslisten een aantal organisaties zo'n vier jaar geleden de koppen bij elkaar te steken. Samen gingen ze op zoek naar een ecologisch alternatief op maat van de Leuvense binnenstad. Op veertien juni 1994 ondertekenden de vier partners, de stad Leuven, het ACW, de KU Leuven en de studenten (Sociale Raad en Milieuraad), de beginselverklaring van vzw Velo. Intussen is Velo een zichtbaar begrip geworden in Leuven.

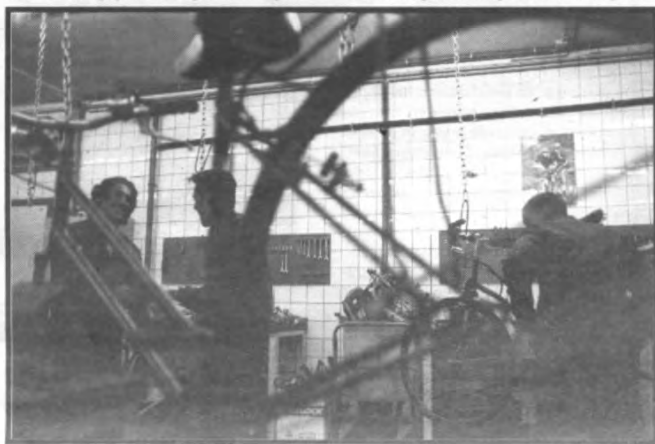
Velo is een sociaal tewerkstellingsproject waarbij jongeren uit het deeltijds onderwijs, samen met bestaansminimum-trekkers en vrijwilligers oude fietswrakken recycleren tot degelijke huurfietsen. Naast het tewerkstellingsluik -waarvoor Velo eveneens reeds bekroond werd- is er natuurlijk ook nog het aspect preventie en duurzame mobiliteit. Opdat dit laatste onderdeel voldoende aandacht zou blijven krijgen werd onder impuls van de studenten het Sensibiliserings- en informatiecentrum (Sic) opgericht (zie Veto, jrg. 24, nr. 6). Het Sic tracht via studie, informatie en sensibilisatie het gebruik van milieuvriendelijke alternatieven voor de huidige mobiliteitscrisis te stimuleren. Eén van de belangrijkste alternatieven voor het stedelijk verkeer is de fiets.

Preventie

Om het fietsgebruik in Leuven te promoten biedt Velo aan studenten, universitair personeel en verenigingen de kans om op een eenvoudige en goedkope manier gebruik te maken van een huurfiets. Door de huurprijs zo laag mogelijk te houden, 1000 frank (plus 2000 frank waarborg) per jaar, kan Velo concurreren met de kwalita-

tief minder goede witte produkten. Rekening houdend met het hoge aantal fietsdiefstallen en de zware boetes vormt een Velo-fiets voor de student die langere tijd in Leuven verblijft de 'beste koop'.

De Vелоfietsen zijn immers niet alleen reglementair in orde als ze de kelder van Alma 2 buiten gaan, maar ze zijn bovendien ook duidelijk gegraveerd en voorzien van een degelijk slot. De herkenbaarheid van de huurfietsen en de betere sloten zou de potentiële fietsdief moeten afschrikken. Velo ligt tevens mee aan de basis van de vele graveeracties die sinds 1995 jaarlijks plaatsvinden bij het begin van het nieuwe academiejaar. In verhouding met 1994 worden er jaarlijks meer dan dubbel zoveel fietsen gegraveerd. Deze maatregelen moeten een dam vormen tegen de fietsdiefstalplaaig. Leuven is immers de enige stad in België waar de bevolking fietsdiefstal als tweede belangrijkste buurtprobleem signa-

(foto Ivan Puit)

Fotografie Leuven 1997: Eksotisme

Stanley & Co

Dan acht november tot begin december vindt in Leuven voor de tweede maal 'Fotografie Leuven' plaats. Lokale culturele partners werken samen om het medium fotografie onder de aandacht te brengen. Het thema van dit jaar is Eksotisme en wordt uitgewerkt over verschillende tentoonstellingen, films, video's, teater, een concert en een symposium. Het project tracht het begrip te herdefiniëren en een meer hedendaagse inhoud te geven.

Fotografie Leuven is een samenwerking tussen het Cultureel Centrum, Stuc, Culturele Studies, de Kunstacademie De Lei en vzw De Kunstbank. De eerste editie in 1996 kreeg het thema 'Lichaam en lichamen' mee. Dit jaar werd het project ruimer opgevat en werd er voor 'Eksotisme' gekozen. Het begrip dateert traditioneel uit de achttiende en negentiende eeuw, waar het een romantische en later een kolonialistische - eurocentrische - inhoud kreeg. Eksotisme kan men definiëren als een vorm van 'kijken naar de andere', waarin vooral de verschillen met de eigen cultuur, het anders-zijn van de andere, wordt benadrukt. In principe houdt het geen afwijzing of bedreiging in, maar evenmin een concrete akseptatie. Postief bekeken kan dit ook gepaard gaan met een kritische beschouwing van de eigen cultuur. Algemeen mag men stellen dat eksotisme van alle tijden is, maar doorheen de geschiedenis steeds een andere, cultureel bepaalde inhoud kreeg. Het klassieke begrip is echter aan herdefi-

Open brief aan de auto

Naar aanleiding van 'de week van de fiets 1994' schreven de leerlingen van de vijfde klas uit de basisschool van Herentals volgend stukje ter attentie van de auto: "Koning Auto, het wordt hoog tijd dat jij je troon verlaat. Je zou het zelf moeten inziden, heel het fietsvolk is tegen jou. Je luistert niet naar de wensen van je onderdanigen. Zij eisen meer en bredere fietspaden, autoluwe steden, autozone, 30 km-zones. Maar je ministers nemen de verkeerde beslissingen. Steeds meer fietsers sterven in het verkeer. Als je zo doorgaat zullen alle fietsers nog een staatsgreep plegen."

(thl)

Bron: 'Met de auto mobiel?' van Hugo van Dienderen.

leert. Een ander belangrijk aandachtspunt is de verhoging van de aangiftebereidheid. Uit een onderzoek van drie jaar geleden bleek dat slechts zeventien procent van de slachtoffers van fietsdiefstal hiervan aangifte deed. Maar ook hier zien we dat de Vелоfietsen beduidend beter scoren dan het gemiddelde.

Herstelplaats

Door het toenemend aantal huurfietsen en de strengere politiekontrolles is er duidelijk meer vraag naar fietsherstellingsmogelijkheden. Velo zal vanaf deze maand ruimte en gereedschap ter beschikking stel-

len zodanig dat studenten hun eigen fiets kunnen komen herstellen. Studenten die geen Vелоfiets hebben betalen naast de kost van de gebruikte onderdelen ook een forfaitaire prijs van 50 frank voor het gebruik van de ruimte en het materiaal. De aanwezige begeleider kan de studenten een aantal aanwijzingen geven, maar mag omwille van de spelregels inzake eerlijke concurrentie in geen geval aan een fiets sleutelen die niet van Velo afkomstig is.

Velo neemt met dit nieuwe project niet alleen de succesformule van de fietsherstelplaats aan de Universiteit Gent (Rug) over, maar tracht op die manier de studenten ook nauwer bij hun mobiliteit te betrekken. De resultaten van Velo laten zien dat, in het kader van de huidige ruimtelijke ordening en de daarmee gepaard gaande mobiliteitsnood, enkel een toegankelijke duurzame mobiliteit die dicht bij de mens staat, een structurele oplossing kan bieden voor de toenemende verkeersarmoede. Men kan enkel nog hopen dat na de bekroningen ook andere instanties het voorbeeld van Velo zullen volgen. Men komt immers vlugger vooruit met een duidelijk en coherent mobiliteitsbeleid dan met wat politiooneel oplapwerk.

Thierry Laenen

Bij Velo, Van Evenstraat 2C (onder Alma 2), kun je elke werkdag terecht van 10h tot 16h (behalve dinsdag van 12h tot 16h). Om je eigen fiets te herstellen kun je op hetzelfde adres terecht van maandag tot en met donderdag tussen 12h en 19h. Verder is Velo ook telefonisch bereikbaar op het nummer 30.18 of volgend Internetadres: <http://www.kuleuven.ac.be/dsv/studvoor/sic/velo.htm>.

vulling aan de 'homo eksotische', wiens verlangens zij poogt te beantwoorden door geëscendeerde foto's: het decor van haar 'kolonialen' herkennen we als Terkamerenbos. Ook de studenten van de Akademie kregen opnieuw de opdracht om rond het thema te werken. Samen met de resultaten van een workshop voor kinderen is hun werk te zien in het Cultureel Centrum. In de Universiteitsbibliotheek hangt een selectie foto's uit het Stanley-archief van het Museum van Tervuren. Samen met het werk van Peter Blatt wordt hierin het Belgische koloniale verleden belicht. Het werk van de Burundese Frédéric Karikese toont dan het standpunt van de hedendaagse 'andere'.

Stuc toont videowerk van Stefaan Decostere, televisiemaker die in zijn 'Travelogues' inzoomt op macht en kolonialisme in de beeldvorming over het culturele bedrijf en daarbij ekspliciet het manipulerende aspect benadrukt. De teaterperformance 'Papalagi Part II' (zie artikel p.10) doet verslag van de trip van een zwarte doorheen Europa. De filmreeks (samengesteld door het Brusselse Cinéma Nova) kent uitschietters als 'Tarzan', 'Lord of the Flies' en 'Bwana Kitoko'. Aka Moon, een jazzcombo dat heel wat etnische motieven heeft geïmiteerd en vaak samenwerkt met 'vreemde' muzikanten, mag afronden met een concert. Tot slot vindt er nog een symposium plaats, waar verschillende sprekers (in hoofdzaak antropologen, maar ook een architect en een aantal fotografen) zullen trachten het begrip 'eksotisme' een meer academische inhoud te geven. De teksten worden met een aantal foto's uit de tentoonstellingen samengebracht in een publicatie. Wie alles wil meepikken, kan met een 'Global Ticket' overal binnen en dit voor een zeer zacht prijsje.

Bruno Van Moer

Voor info: zie agenda, Stuc (20.81.33) of K.C.Leuven (22.21.13).

Het geheim van de bunker

Mich Walschaerts van Kommil Foo solo op de planken in 'Omtrent Edmund Rössler'. Het is het regiedebuut van Danny Keupens en het stuk werd in februari van dit jaar reeds vol lof onthaald. Tekstschrijver voor de gelegenheid is bard Wannes Van de Velde, die zich liet inspireren in en door de Antwerpse grootstad. Deze monoloog bestaande uit drie tafereel wordt dan ook in beeldrijke Antwerps gebracht. Het Brugs toneelgezelschap 'De Korre' begint duidelijk zijn stempel te drukken op alles wat verteltheater is en kan zijn binnen het hedendaagse teaterland-schap.

In het park een bunker uit de tweede wereldoorlog. In die 'stille' middenin de stad ontmoeten Mich Van de Walle en Monneke Roos (die eigenlijk Edmund Rössler heet) elkaar. Monneke is de trotse bezitter van de sleutel en het geheim van dat geluidloos pand. Die bunker wordt in alle opzichten 'the place to be', hij staat symbool voor het verre, de innerlijke rust, verdoken verlangens en niet in het minst de zielsverwantschap tussen twee kameraden. In de sereniteit van het ondergrondse maken zij hun kanttekeningen bij het leven, vinden zij de oplossing voor alle twijfels en angsten. Het is die allesomvattende en nietszeggende stilte ook die de kern vormt van hun hechte vriendschapsband. Het is een bezweringsformule die hen overeind tracht te houden met als voornaamste fundamenten, de poëzie en het verlangen om ver voorbij alle grenzen te vertoeven: "We zijn twee Don Quichottes op vinkenslag naar een molen om tegen te vechten", luidt het. Op zoek dus naar geluk achter de horizon, zouden we kunnen stellen. Buiten elkaars vastklampende aanwezigheid om valt er echter ook nog rekenschap te geven aan een kluwen van innerlijke maskers die van zich laten spreken. Zo sterk dat we uiteindelijk niet kunnen weten of Mich (die toch ook een naamgenoot portretteert) het niet aldoor gewoon over zichzelf heeft. Als op een bepaald moment Monneke de keuze maakt om zijn tocht buiten de stad verder te zetten blijft Mich meer dan kwetsbaar achter. Alleen zijn met 'stille' en slechts een koude ijzeren sleutel in de hand, blijkt geen evidente keuze meer te zijn.

Akteur Mich en personage Mich lijken in ieder geval twee handen op een buik. Moeiteloos en zonder veel teater neemt Walschaerts de ruimte rondom hem, en het publiek in zijn bezit. Zijn vertelgedrag in het plat Antwerps houdt de tekst vast met een zwierige nonchalance. Een nonchalance die we ook terug vinden

in het vioolspel van Guido Schiffer die, alhoewel duidelijk aanwezig op geen enkel moment de aandacht blijkt op te eisen. Zijn klanken lijken van binnenuit het personage te komen waardoor ze nooit losraken van het verhaal maar integendeel voor een dimensie meer zorgen.

Uitgeput

De mogelijkheden van de vertelmonoloog lijken dus nog lang niet uitgeput. Integendeel, het vertellen in het Nederlandstalige teater lijkt pas op gang te komen en blijkt over onvermoede en sterke troeven te beschikken. Troeven als eenvoudig en 'gewichtloosheid' van tekst en setting, troeven als talentrijke, pretentieloze acteurs, een groeiend zelfvertrouwen. Dat alles bewijst dus ook deze 'Omtrent Edmund Rössler'. Ook hier is het geheel eenvoudig, pretentieloos of net gewichtig genoeg. Het verteltheater doet hier wat het moet doen. Het haakt zich via eenvoudige en herkenbare situaties in één moeiteloze beweging in het onbestemde, in het onzekere, het wazige van personage en toeschouwer. Het blijft schijnbaar aan de oppervlakte en tast enkel de maskers af, omdat de poëzie in de maskers zelf zit verborgen of tenminste enkel doorheen die maskers kan worden ontdekt. Het hoeft die maskers niet af te rukken met een teatraal en groot gebaar, maar streelt ze als een gezicht om er een lach aan te ontlokken, van verdriet, of een traan van geluk. Het is eenvoudigweg mooi en aangrijpend. Het hele stuk heeft gewoon iets van een lue albatros die over steden en heuvelslandschappen lijkt te freewheelen. En wie wil, mag mee.

Lien Bielen

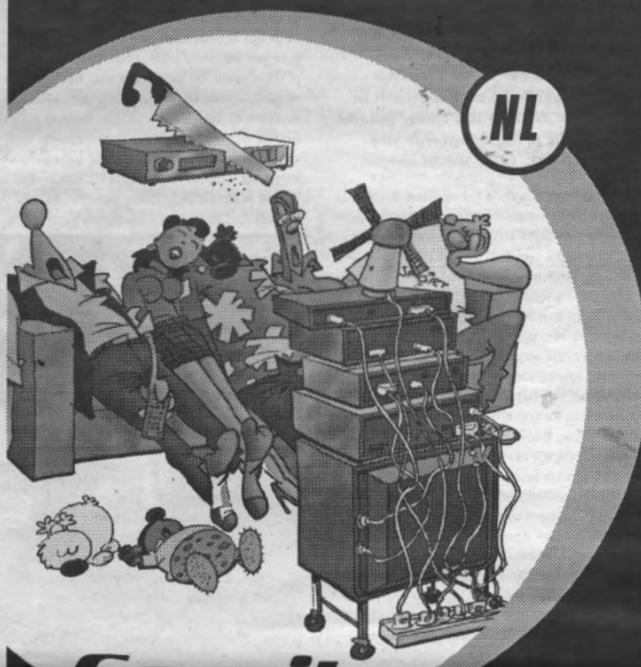
Het stuk wordt gespeeld op donderdag 6 november in Het Wagehuys (Brusselsstraat) om 20.00 u. Kaarten te verkrijgen op het nummer 22.21.13.

Het Besloten Land

Parijsstraat 16, 3000 Leuven

signeeracties in de winkel

Gerrit de Jager

['Roel en zijn beestenboel' - 'Liefde en geluk' - 'De familie Doorzon']

Do. 6 november 1997
van 17 tot 19 uur

SIGNEERACTIES IN DECEMBER

Marcel Ruijters

['Dr. Molotow']

Lian Ong

['Stuifmeel' - 'Horizon']

Do. 4 december 1997
van 16 tot 19 uur

Het Besloten Land - Tel: 016/22.58.40 - Fax: 016/29.47.85 - E-mail: hbl@ping.be

"Ik hoop dat ik een echte socialist word"

Mensen die het kunnen weten zeggen wel eens dat stripauteurs saaië pieten zijn: in het beste geval vertellen ze iets zinnigs over hun strips en that's it. José Muñoz is op die algemene regel een uitzondering. Een gesprek met een auteur die zelfs zijn keuze voor zwart-witte strips verantwoordt met een hele filosofie: want en wit zijn licht en schaduw, de donkere en de lichte kanten van ons bestaan.

Het Argentijnse stripduo Muñoz en Sampayo geniet een wereldwijde reputatie bij een incrowd. Hun verhalen over het kafee-leven in de grootstad zijn baanbrekend omdat ze geen eskapisme bieden, maar integendeel de lezer met zijn neus op de vaak trieste feiten drukken. De grafiek van artist Muñoz is minstens even bijzonder als de vertelde verhalen: tot elementaire lijnen herleide, expressivistische, gekraakte prentjes. Klassiekers uit hun oeuvre behoren tot de verplichte lektuur van iedereen die wil weten wat er in stripland de moeite loont: begin al maar met 'Verhalen uit Joe's Bar' en de detectieverhalen over Alack Sinner. Uitgever Sherpa heeft net weer een reeks Alack Sinner-verhalen gebundeld met als titel 'Dark City'. Tekenaar Muñoz verbleef enkele uren in Leuven voor de promotie van dat boek.

Veto: Waarom vertel je meestal over steden?

Muñoz: Ik ben geboren vlakbij een stad. En ik ben altijd op de stad gericht geweest, tot een tijdje geleden. Toen ik vijftig was, keek ik eens achterom en toen zag ik: daar is de pampa, het platteland (lacht).

Veto: Was je ooit in New York geweest voordat je de verhalen over Alack Sinner en Joe's Bar begon te vertellen?

Muñoz: Nee, nooit. Sindsdien ben ik er wel twee keer geweest.

Chaos

Veto: Vanwaar kwam dan de inspiratie om over New York te vertellen?

Muñoz: Uit films, literatuur. En natuurlijk doordat de Verenigde Staten zo'n invloedrijke staat is, die om zich heen grijpt op cultureel vlak. Gelukkig hadden we toen veel goed documentatiemateriaal in Buenos Aires, waar ik toen woonde. En we keken naar de goeie zwart-witscenes die uit de VS kwamen. Thrillers van Chandler, verhalen van Faulkner. Kritische stemmen uit de VS. Sampayo en ik vermengden New York onbewust met stukken Buenos Aires, Parijs en andere steden, zodat je uiteindelijk een oerstad krijgt, die elke andere stad bevat. En dan zegt men dat wij New York kunnen beschrijven zoals weinig Amerikanen dat kunnen. Maar het is heel eenvoudig: het is niet zo dat sommige plaatsen de condition humaine kunnen uitbeelden en andere niet. Sampayo en ik zijn reizigers: we hebben tien tot vijftien verschillende verledens. Wij bekijken Europa bijvoorbeeld niet als een combinatie van regio's, maar als tien of vijftien verschillende kulturen samen: een perfecte Europese mix. En ook dat vind je in onze strips terug.

Veto: Waarom ben je uit Argentinië weggegaan?

Muñoz: Ik ben in 1972 daar vertrokken. Niet gevlucht, maar vertrokken. Het probleem was dat ik daarna niet meer terug kon gaan, omdat de politieke situatie erger werd. Ik was dus geen politiek vluchteling, maar ik werd wel een soort culturele ban-

neling. Ik ben ook niet vertrokken omdat het politieke klimaat slechter werd. Ik was in psychotherapie toen ik Argentinië verliet. Ik denk dat ik Muñoz zocht (lacht). In 1974 begonnen extreemrechtse groeperingen mensen te doden en te bedreigen. Doordat ik altijd heel spontaan mijn ideeën had verkondigd, was het niet meer gezond om naar Argentinië terug te gaan.

Veto: Alack Sinner zegt ook in 'Dark City': 'Ik ben hier geboren, dus ik weet dat het gevaarlijk is ergens 'n mening over te hebben. Dat heeft me er nooit van weerhouden actie te ondernemen.' Spiegel je je daaraan?

Muñoz: «Ik zie mezelf niet als een held. Ik hou niet van het woord. Ik was het ook helemaal niet eens met de tactiek van Argentijns links tegen de machthebbers. Maar ik zie mezelf graag als een socialist. Ik hoop dat ik een echte socialist word. Mijn grootste plezier is nu om verhalen te kunnen vertellen.»

Veto: Je ziet dus geen tegenstelling tussen strips en politiek?

Muñoz: Nee, helemaal niet. Er is toch ook geen tegenstelling tussen het leven en de politiek?»

Veto: Zijn je strips niet veel minder geëngageerd dan jezelf, aan de fatalistische kant zelfs?

Muñoz: «Alack Sinner is geen socialist. Hij is een sociaal voelend mens. Ik weet niet of de strips fatalistisch zijn. Het leven is een reis die eindigt met de dood. Dat is niet fatalistisch, het is waar. In dat opzicht zou je misschien wel kunnen zeggen dat onze strips een fatalistisch kenmerk hebben, maar ze zijn zeker niet als geheel fatalistisch. Ja, de mensen zijn eenzaam. En wanhoop. Er zijn ook verschillende soorten wanhoop: je hebt de wanhoop van de arme

mensen en de wanhoop van de mensen die bijvoorbeeld eronder lijden dat ze hun dood niet kunnen tegenhouden. En de machthebbers zijn eigenlijk idioten, die er alles voor over hebben om macht te vergaren en een plezierig leven te leiden. En wij hebben de taak om daartussen onze weg te zoeken. Het leven is een mooie chaos.»

Veto: Je was Muñoz aan het zoeken. Heb je hem ondertussen gevonden?

Muñoz: «Ja en nee zou een zeer politiek antwoord zijn. Dat zegt alles. Ik vind nog steeds dat de marxistische ideologie een goede manier is om naar het kollektieve

probleem van de gemeenschap te kijken. De psycho-analyse van Freud biedt een aanvullende verklaring voor het individu, hoewel men vroeger vond dat de twee visies met elkaar in konflikt waren. Maar dan moet je jezelf nog vinden in die konstallatie. Ik bekijk een persoon als een complex geheel van zeer veel persoonlijkheden. Het is volgens mij dus niet mogelijk om jezelf helemaal terug te vinden, want er is te veel om te vinden. Iedereen wordt ook geconfronteerd met - ¿cómo se dice? - de uiteindelijke onbegrijpelijkheid van onze situatie in dit leven: je kent het begin en het einde, en wat er tussen ligt moet je dan maar proberen zin te geven. Dit is wel niet zo vrolijk hé?»

Koppel

Veto: Je bent je heel sterk bewust van de commerciële paradox van je eigen strips. Aan de ene kant zeg je in interviews dat je er wel mee zit dat er zo weinig strips van je worden verkocht, anderzijds wil je strips blijven maken zoals je dat doet, en wordt je stijl steeds artistieker.

Muñoz: «Heb ik dat gezegd? Artistieker? Dat kan ik me niet voorstellen (lacht). Ik ben bezorgd in die zin dat ik merk dat het steeds moeilijker wordt om onze strips aan de man te brengen. Dat ging veel beter twintig of zelfs tien jaar geleden. Maar dat is op zichzelf geen reden om de dingen die ik wil uitdrukken, niet meer te doen. Het moet een voorzichtig evenwicht zijn. Ik ben bezorgd omdat ik niemand wil afschrikken door helemaal hermetisch en artistiek te worden. Ik ben een schepper, maar ook mijn eigen eerste klant. De potentiële lezer mag niet worden afgeschrikt.»

Veto: Je strips vertellen allemaal over de man in de straat. Maar diezelfde man in de straat koopt je strips niet.

Muñoz: «Een agent van ons in Frankrijk vertelde ons jaren geleden iets dat wel aggressief klonk, maar eerder intelligent is dan aggressief: 'Julie zijn als James Joyce.

Iedereen respecteert jullie, maar niemand koopt jullie' (schaterlacht). De man in de straat vertelt me: 'Jij vertelt me mijn verhaal. Waarom? Dat ken ik al. Vertel me een ander verhaal.' En dan komen we bij een ander belangrijk woord: troost. Er wordt van ons verwacht dat we de mensen troost bieden. Maar uiteindelijk speelt iedereen het instrument dat hij kan spelen. Ik ben erg bezorgd om de man in de straat en ik wil dat hij overleeft, maar het is niet mijn primaire zorg. Dat is misschien egoïstisch van mij. Het kan heel nuttig zijn om naar de film te gaan om eens

de stuipen op het lijf gejaagd te krijgen. Maar andere films zijn ook nodig, anders eindigen we in de ergste Hollywood-fabriek.»

Veto: Je hebt ook een strip gemaakt met Charyn en niet met Sampayo, die net in het Frans uit is. Waarom?

Muñoz: «Sampayo werd ziek in 1992 en lag tot 1994 in het ziekenhuis. Charyn kende ik al langer en het was gewoon duidelijk dat het tussen ons zou klikken. Het was dus geen kwestie van een senarist die moest worden vervangen. Niemand kan iemand anders vervangen. Sampayo is ondertussen hersteld. We zullen zien of we binnenkort weer samen strips gaan maken. Sampayo is nog steeds een bijzonder goede vriend. Ik weet niet meer of Sampayo of ikzelf ooit gezegd heeft dat we eigenlijk een homoseksueel koppel zijn zonder het plezier ervan. En dat is een perfecte omschrijving (lacht).»

Gert Meesters m.m.v. Geert De Weyer en Kris Peeters

Een uitgebreide versie van dit interview is te vinden op <http://onyx.arts.kuleuven.ac.be/~gert/Munoz.html>

JO MEUWISSEN

Alle verhuur
Video-, klank- en lichtmateriaal
Videoschermen tot 4 m
DISCOBAR EN CD'S
met of zonder D.J.
KARAOKE (1.500 titels)

016/201.301

Rechtzetting vierentwintigurenloop

Oh ja, die nieuwe communicatietechnieken zijn erg handig, die bezorgt ons een revolutie waar we bijzitten. Bij veto zorgt het alleen maar voor hommeles. Een boze student psychologie die komt klagen omdat zijn kring vergeten is en iemand van Histro omdat zijn kring lager geklasseerd werd dan ze verdienden, "en er hing een vat vanal". We haalden ze van internet, maar nu komt de juiste uitslag, ons gewoon per bode bezorgd:

1. Apolloon	905	13. Wina	757	25. Medisoc/App's	701
2. VTK	866	14. Psych/Crimen	755	26. Klio	698
3. LBK	855	15. Politika	754	27. Pedagog/Oikonde	696
4. Industria	848	16. Farmaceutica	739	28. UP	695
5. VRG	836	Thomas/Morus	739	29. Bios	667
6. Ekonomika	827	18. Terbank	736	30. Katechetica	661
7. H. Geest/Plus X	824	19. Archi's	734	31. Just.lips/Keiz'ber	651
8. Pauscollege	818	20. Cité/Ichthus	728	32. onbestaand	2
9. KHL	794	21. Chem/Geo/Merk	726	33. onbestaand	2
10. Salvast	776	22. Mega	726	34. onbestaand	0
11. Medica/AZG	771	23. Groenveld	719		
12. Lerkeveld/LUAK	764	24. Histro	702		

Volgende week: veto-evaluatievergadering

Naar aloude traditie — nu toch al het tweede jaar — kan u woensdag 12 november om vier uur 's middags naar de 's Meiersstraat 5 afzakken om de eerste acht nummers van Veto te evalueren. Op 11 november herdacht u nog de wapenstilstand die onze jongens in de Dzerzvlakte eindelijk hun verdiende rust gaf, daags erna staat u bij ons alweer klaar om de degens te kruisen. Niet dat wij u vijandig gezind zijn, of u ons, 't is maar om te zeggen dat u uw hart vrijelijk mag komen luchten. Alle suggesties zijn dan ook welkom, of het nu gaat om de lay-out, de foto's, de kleur of de lijn. We nodigen u dan ook vriendelijk uit om ons woensdag op onze tekortkomingen te komen wijzen. Felicitaten mag u ons na de evaluatievergadering op kafee.

Che (2)

Ik begrijp de pissige reactie in de Vrije Tribune van Veto nr.6 niet zo goed. Wij hebben altijd gesteld dat je van Che geen heilige kan maken. De auteur duwt ons — bewust moet ik konkluderen — in een hoek waarin we niet thuishoren. Wij zijn voorstanders van debat en politiek pluralisme. Van ons hoeft je dus niet 'de enige waarheid' te verwachten. Maar vanwaar dan dat toontje? Had het te maken met de Vrije Tribune in De Morgen, waar de auteur ook naar verwijst? Daarin stelde ik, samen met je Agaley-kollega's uit Gent en de redactie van De Nar, enkel dat je geen democratisch paradys kan bouwen op een sociaal kerkhof. Zoals steeds kan een debat enkel interessant en volledig zijn als een zo breed mogelijke waaier van visies aan bod kan komen. Ik ging ervan uit dat de Nieuwe Politieke Cultuur wel bestand was tegen een pittige discussie.

David Dessers,
dogmatisch guerilliermarxist

Che (3)

Bedankt voor de gefundeerde mening over Che Guevara. Ook ik heb mij geërgerd aan het offensief van de vele stickers, postkaar-

ten en cd's van Che. De kritiek van de auteur is op vele punten pijnlijk raak, toch kan ik mij niet van het gevoel ontdoen dat hij bewust niet verder zocht dan wat hij wou zien. Hij begaaf de fout die heel veel mensen maken en die is: links gelijk stellen met kommunisme of met staatsocialisme. Het beeld dat hij ophangt van een linkse eenheidsworst met een inherent voorhoeden en autoritair regime klopt niet. Anarchisten en libertaire socialisten hebben altijd al gewezen op de gevaren van voorhoedes, nieuwe elites, persoonsverheerlijking. Deze kritiek heeft alvast zijn waarde getoond in de Spaanse revolutie (1936) — ook al hebben enkele vooraanstaande anarchisten daar gekollaboreerd met de regering. Toen is duidelijk geworden dat rechtvaardige, sociale hervormingen wel kunnen uitgevoerd worden zonder een nieuwe staatsmacht te vormen. Meer zelfs, anarchisten zijn ervan overtuigd dat net die nieuwe staatsmacht waar staatsocialisten over spreken een even erge reactie is als de burgerlijke reactie. En met de Spaanse Revolutie heb ik meteen een voorbeeld gegeven van een revolutie die wel degelijk een heel groot deel van de bevolking achter zich kon scharen. Maar net als de Russische Revolutie is de Spaanse vernietigd door de inmenging van staatsocialisten.

Wat betreft de vrije tribune die in De

berichten

De euro: de keerzijde van de munt

De Europakring Leuven zorgt ervoor dat op dinsdag vier november afwisselend op het Smetsplein (aan de Holiday Inn), aan De Valk en Alma II de hele dag lang een Engelse dubbeldekker staat, volgestouwd met info en gadgets over de Europese Unie. Alles gratis.

Dinsdagavond om 20.00 u. volgt dan een debat in auditorium Zege van Hee (De Valk, Tiensestraat 41), getiteld 'De euro: de keerzijde van de munt'. Eerst wordt de kritische Panorama-uitzending over de euro bekeken, daarna wisselen volgende personen van gedachten: Anemie Neyts (VLD), Anne van Lancker (SP), Geert Timmerman (ministerie van financiën) en professor Paul de Grauwe (KUL). Moderator is Filip Feyten, maker van de bewuste Panorama-reportage.

Erasmus

Op woensdag vijf november 1997 om 20.00 u. organiseert Kringraad in de Grote Aula van het Maria Theresiacollege de jaarlijkse informatie-avond voor toekomstige Erasmusstudenten. De toegang is gratis.

Van 20.00 u. tot 21.15 u. geeft de heer P. Hendericx, stafmedewerker internationale relaties van de KU Leuven, een algemene inleiding. Daarna is het mogelijk om vragen te stellen. Ook de erasmuskördinatoren -en verantwoordelijken van de verschillende fakulteiten zullen present zijn en aparte sessies houden voor de studenten

Morgen verscheen op 23 oktober, deel ik de kritiek van de auteur op Che. Dat weerhoudt mij er niet van kritiek op tendenzen in onze maatschappij te delen met organisaties die wel dwepen met Che. Verder wil ik waarschuwen tegen een van de gevaarlijkste tendenzen binnen onze maatschappij en die is ideologie gelijk schakelen met denken de waarheid in pacht te hebben. Het is bijvoorbeeld onjuist dat wij "thema's als modernisering van sociale zekerheid, een transparante overheid en een betere werking van het parlement afschepen als een burgerlijke invulling van democratie". Nee, het is de invulling die wij in vraag stellen. Ten eerste is het niet een van onze bezorgdheden dat sociale zekerheid en het hele economische thema niet opgenomen worden in de discussies rond democratie. Ten tweede denk ik dat het parlement in se een ondemocratisch instituut is, omdat een representatieve democratie niet dicht genoeg bij de burger staat en de vertegenwoordigers slechts om de vier jaar verkozen worden.

Stijn Vanhandsaeme,
redacteur en andere dingen voor anarchistisch aktieblad De Nar

van hun studierichting: K. Boets (Rechten en Kriminologie), E. Buyst (Economie), R. Mertens (Sociale Wetenschappen) en Roger Janssens (Germaanse Talen) zullen zeker aanwezig zijn. Voor verdere inlichtingen kan u terecht op het kantoor van Kringraad, 's Meiersstraat 5, tel. 22.31.09 of 32.37.89.

kolofon

Veto
's Meiersstraat 5, 3000 Leuven
Tel 016/22 44 38, Fax 016/22 01 03

Jaargang 24
Nummer 7
3 november 1997

Ver. uitg.: Bart Eeckhout
Hoofdredaktie: Raf Gerits
Redaktiesekretaris: Bart Eeckhout
Redaktie: Benny 'Eric Van Meir'
Debruyne, Martijn 'Euc Nils' Graumans,
Joost 'Luis Oliveira' Helsen
Doka: Bart 'Mike Verstraeten' Andries,
Joost Helsen, Jeroen 'Enzo Scifo' Lissens,
Ivan 'Eric Deflandre' Put, Maarten 'Goran Vidovic' Timmermans

Medewerkers: Aernout 'Gunther Schepens' Beke, Lien 'Mboa Mpenza' Bielen, Tom 'Gilles De Bilde' Clarysse, Kristof 'Régis Genaux' Daniels, Katrien 'Emilie Mpenza' Darras, Hans 'Lorenzo Staels' Declercq, Bart 'Gert Verheyen' De Schrijver, Joris 'Franky Van der Elst' Janssens, Thierry 'Vital 'bakfiets' Borkelmans' Laenen, Gert 'Classens' Meesters, Kristien 'Nicole van Kerckhoven' Michiels, Jeroen 'Michaël Goossens' Peeters, Hans 'Dany 'Speedy' Boffin' Neefs, Bruno 'Wilfried Van Moer' DTP: Filip 'De Wilde' De Keukeleere, Ewoud 'Philippe Van de Walle' Monbaliu, Tamagotchi

Layout en vormgeving: Bert 'De Roover' Cornillie, K. Daniels, F. De Keukeleere, B. Debruyne, Bart 'Eddy Snelders'Eeckhout, M. Graumans, Raf 'Georges Teckens' Gerits, J. Helsen, Bruno Van Moer

Spelling: Filip De Keukeleere
Cartoon: Petics
Eindredaktie: Benny en Raf
Internet-Veto:

http://www.veto.student.kuleuven.ac.be
e-mail: veto@veto.student.kuleuven.ac.be

Zetwerk en publiciteit
Allast Leuven (016/22.04.66)

Drukkerij: Artoos (Kampenhout)

Opplage: 9000 eksemplaren

ISSN-nummer: 0773-5162

Redactievergadering
iedere vrijdagmiddag om 16.00 u

Het eerste en enige Banco-Studentenkantoor vind je in Leuven. Tijdelijk in de Naamsestraat 161.

Het eerste echte Banco-Studentenkantoor wordt verbouwd en neemt daarom voor een jaartje zijn intrek in een tijdelijk pand. Je vindt ons tot juni 1998 in de Naamsestraat 161. Maar natuurlijk blijft het kantoor volledig op jou afgestemd. Je kunt er een gratis Banco-rekening openen (die je een aardige rente oplevert), en daarbij een handige Banco-kaart met Proton-chip aanvragen. Daarmee neem je geld op en betaal je zowel kleine als grotere aankopen. En voor de rest word je in het Banco-Studentenkantoor alleen maar beter. Zo krijg je er kilo's nuttige

informatie over economische en financiële onderwerpen, het huren van een kot, verder studeren of solliciteren. Dankzij het Werk-Informatie-Systeem van de VDAB krijg je zicht op de boeiendste vacatures. Laat je er ook abonneren op het niet te missen Banco-magazine. Ten slotte wordt er kwistig gestrooid met vrijkaarten voor fuiven en concerten.

Wat denk je, de moeite om dat echte studentenkantoor eens een bezoekje te brengen (zij het dan op ons tijdelijk adres)?

BANCO-STUDENTENKANTOOR, NAAMSESTRAAT 161, 3000 LEUVEN. TEL.: (016) 24 13 01 - 24 13 02, FAX: (016) 24 13 03
INTERNET: HTTP://WWW.BANCO.BE/
OPEN: MAANDAG T/M VRIJDAG VAN 10 TOT 16 UUR, WOENSDAG TOT 18 UUR.

Banco.-
STUDENTENKANTOOR

zoekertjes

✓ K.K. (en maak hier nu geen flauwe grapjes over) werd woensdag na een geweldige actie tegen Alcea even administratief voorgeleid.
 ✓ Sagapou Eustathia G!
 ✓ K.K. heeft het licht gezien (in de sel?), Bertje is niet langer meer.
 ✓ Olivier, wat heeft die met het kamerdekreet te maken?

✓ De man stond op. "Seks", zei hij en voldaan ging hij weer zitten. Een jaartje is toch zo voorbij.
 ✓ Fout, met de grote 'F' van zijn.
 ✓ Red Bull werkt niet: Jane niet tot bij tarzantom geraakt.
 ✓ "Chaos", zei ze en de kombi's brandden nog even voort.

✓ Vrij vette vent met haar op armen en rug, schijnt als een dolle koe, ruft als een hond en een beetje last van schurft zoekt: lief meisje, maximum twintig jaar oud, slank, blonde haren en lieft een kuiltje in de wangen. Indien niet serieus onthouden BRB 101.
 ✓ De metamorfose: den Oli en de Griet der grieten één jaar later: "Seks, seks,

seks...".
 ✓ Het is een kwestie van geduld, vooraleer heel Loko in het Limburgs lult.
 ✓ Neem deel aan de ACAB-tombola en maak kans op een 'last-super-dinetje' met een persoon naar keuze, een originele politiefiets, een handgemaakte molotov of een playmobil-stuur. Stuur het antwoord op onderstaande schiftingsvraag voor zat. 1 nov naar onderstaand adres: ACAB, Grote Markt 8, 3000 Leuven. Er is een speciale prijs voor de meest explosieve inzending.
 ✓ Me Jane, gone with Cheeta
 ✓ Seruzie weduwe. 26j., gn kndrn, lief,

gezond en altijd opgewekt: houdt van heroïne, cocaïne, paddo's, LSD en breien wkm. zachte lieve man die van aanpakken weet in het huishouden: NIET-ROKER! BRB102.
 ✓ ACAB-schiftingsvraag: Het is klein, rond en lichtgevend?
 ✓ Antwoord ACAB-wedstrijd: Vinckx die een brandende kombi verlaat.
 ✓ 129 zegt deze week nog niks
 ✓ Wegens daverend succes herhaling: alle meisjes met cup E voor 30 november melden in de parkstraat 204
 ✓ Me Jane, you need plastic surgery.

WIE VAN DE DRIE??

TIENSESTRAAT 118
 Tel: 23.70.30
 Ma.-Do. 9 - 22u.
 Vr. 9 - 20u.
 Zat. 10 - 17u.

TIENSESTRAAT 88
 Tel: 23.70.02
 Ma.-Vr. 9 - 19u.

NAAMSESTRAAT 115
 Tel: 23.70.03
 Ma.-Vr. 9 - 19u.
 Zat. 10 - 17u.

aangepaste uren tijdens KUL vakantieperiodes

agenda & ad valvas

DOOR KRISTOF DANIELS

DINSDAG

u **FILM** 'Leuven Kort', reeks uitstekende korte fikiefilms met o.m. The Bloody Olive, Mister Sunday, Histoire d'Amour, Grijs, ...
 Voorstellingen om 20.00 en 22.30, in Stuczaal, org. Openingsweek Stuc, Klapstuk en Kultuurraad.
 20.00 u **DEBAT** 'De Euro: keerzijde van de munt' met als sprekers Annemie Neyts, Anne Van Lancker, Geert Temmerman en professor De Grauwe en als moderator Filip Feyten (Panorama), in De Valk, org. Europakring.
 20.00 u **LEZING** 'Jordan's Foreign Policy and the Middle-East Peace Process' door H.E. Dr. Umayya Toukan, Ambassadeur van Jordanië, in Faculteit Sociale Wetenschappen, Van Evenstraat 2c, room 01.65, toeg. gratis, org.: Kring voor Internationale Betrekkingen.
 20.30 u **DANS** 'Only now does he turn' van de Brusselse dansschool 'Parts' (geleid door Anne Teresa De Keersmaecker) naar het script van 'Un chien Andalou' van Luis Bunuel en Salvador Dalí, in Vlamingenstraat 96, org. Openingsweek Stuc, Klapstuk en Kultuurraad.

WOENSDAG

SPORT Studentenmaraton, in Universitair Sportcentrum, org. Sportraad Studenten K.U.Leuven VZW.
TEATER 'Vreemde Talen, aflevering twee' van Klein & Wagner met Frank Diens en Bernard Van Eeghem - voorstellingen: 13.00 en 20.30, in Vlamingenstraat 83, toeg. gratis, org. Openingsweek Klapstuk, Stuc en Kultuurraad.

14.00 u **FILM** 'Wenn die sonne wieder scheint' of 'De Vlaschaard' - Duitse film uit 1943 van B. Barlog naar de roman van Stijn Streuvels, in Vl. Filmmuseum en -archief, org. Vl. Filmmuseum en -archief ism Kadoc.
 18.00 u **LEZING** 'Poëtisch Borreluur met Charles Ducal, Anne Wiering, Lieve Devijver, Cyriel Gladinis en Arno Kerkhofs, in Zaal Mykene, org. Dichterskollektief 'Mengmetaal'.
 20.00 u **VORMING** Informatie-avond voor toekomstige Erasmusstudenten, in Grote Aula MTC, org. Kringraad.
 20.00 u **DEBAT** Lees- en discussiegroep voor lesbische vrouwen - Info en inschrijving: 56.95.68, in CLG Kessel-Lo, org. VZW Impuls.
 20.30 u **DANS** 'Only now does he turn' van de Brusselse dansschool 'Parts' (geleid door Anne Teresa De Keersmaecker) naar het script van 'Un chien Andalou' van Luis Bunuel en Salvador Dalí, in Vlamingenstraat 96, org. Openingsweek Stuc, Klapstuk en Kultuurraad.

DONDERDAG

20.00 u **FILM** 'Naked' van Mike Leigh (1993), in MSI 00.28, toeg. gratis, org. Isha.
 20.00 u **DEBAT** Politiek kafee: 'De mogelijkheden van een nieuwe staats hervorming' Info: Vincent Van Quickenborne (02/502 82 14), in Vlamingenstraat 116, org. TriAngel en Centrum voor Politieke Vernieuwing.
 20.30 u **MUZIEK** 'Kamikaze' met spetterende cartoonmuziek, collagejazz waar trompetriedels doorkruist worden door snelle latin-grooves, folkloristisch cabaret en messcherpe funk. Voor de gelegenheid samen met

dj 4T4., in Stuczaal, org. Openingsweek Stuc, Klapstuk en Kultuurraad.
 20.30 u **DANS** 'Only now does he turn' van de Brusselse dansschool Paris (geleid door Anne Teresa De Keersmaecker) naar het script van 'Un chien Andalou' van Luis Bunuel en Salvador Dalí, in Vlamingenstraat 96, org. Openingsweek Stuc, Klapstuk en Kultuurraad.
 22.30 u **MUZIEK** 'Mogwai': postrock gitaarnoise à la The Velvet Underground, Sonic Youth, Spaceman 3 en Siint, maar dan net iets anders., in Stuczaal, org. Openingsweek Stuc, Klapstuk en Kultuurraad ism JJ Records.

VRIJDAG

19.00 u **VERNISSAGE** 'Fotografie Leuven 1997', project met zes tentoonstellingen een film- en videoprogramma, lezingen, theater, een concert, een symposium en een publicatie, van 8 november tot begin december. Info over de expo's en lezingen: Koen Adams (KC Leuven: 23.84.27)
 19.30 u **LEZING** 'Hoogtepunten in de geschiede-

nis van Afrika', in Huize Karibu, F. Linstraat 150, toeg. gratis, org. Huize Karibu.

ZATERDAG

15.00 u **PREMIÈRE** 'Tom' van Stella Den Haag, in Het Wagehuys, org. Cultureel Centrum Leuven.

MAANDAG

14.00 u **FILM** 'De jongen van Mercurius', in Studio 1, toeg. 150/100, org. Jekino.
 15.00 u **TEATER** Bink! 'Klapstok' - Hans Thissen en Harry Peikema, in Wagehuys, Brusselsestr. 63, toeg. 200/160, org. KC Leuven.
 20.00 u **LEZING** 'Over negationisme' door Stijn Vanermen, historicus VUB, in Los Buenos, Parkstraat 14, org. Los Buenos VZW (deze lezing bestaat niet, Los Buenos ook niet, en de VUB evenmin)
 22.00 u **KONCERT** 'L' alma mie piange' Ballate a tre van Landini ensemble Fala Musica o.l.v. Maurice van Lieshout, in Kapel Romaanse Poort, org. KC Leuven.

Alfa

• 04/11 Doop en TD ('t Plectrum vanaf 22.00u. • 07/11 om 18.00u: Night of the Proms, in Ladeuzeplein.

Crimen

• 06/11 Kantus, in Tir Na n'OG.

Economika

• 04/11 24 uren van den Dulci, in Dulci.

Germania

• 04/11 om 22.00u: Voetbal Iste kan-praesidium, in Sportkot. • 05/11 Doop en Doopfuif (vanaf 22.00u), in Lido. • 05/11 om 20.00u: Film 'Leaving Las Vegas', in MSI 03.18. • 06/11 Volleybal. • 07/11 Tellegen-avond.

Historia

• 04/11 Disco-avond, in Fakbar W6L. • 04/11 om 20.00u: Film 'The Player', in DV 01.54. • 06/11 Doop en Doopfuif (Toewip).

Medica

• 03/11 om 18.00u: Inschrijvingen Ski, in Doc's. • 03/11 om 20.00u: Kantus 2de Kan, in ZaMo. • 03/11 om 20.00u: Verkoop Promskaarten, in Doc's. • 03/11 om 20.15u: Werkgroep Loko ivm GZZ, in CheRa. • 03/11 om 22.00u: Limburgse Avond met optreden van Toontje Hoger, in Doc's Bar. • 04/11 om 18.00u: Inschrijving Ski, in Doc's bar. • 04/11

om 19.00u: Inschrijving Rock & Roll, in Doc's Bar. • 04/11 om 19.00u: Verkoop kaarten Night of the Proms - kaarten kosten 650,- en daarin is begrepen: inkom, busvervoer en twee drankjes, in Doc's Bar. • 04/11 om 20.00u: Centrale Raad nr. 3, in CheRa. • 04/11 om 21.00u: Kantus 1e kan, in ZaMo. • 05/11 om 18.00u: Verzamelen voor Night of the Proms, in Doc's Bar. • 05/11 om 22.00u: 2de doefuif, in ZaMo. • 05/11 om 22.00u: WG Bouw, in CheRa. • 06/11 om 22.00u: 3de kanfuif, in ZaMo. • 06/11 om 22.00u: Barbie- en Ken-avond met verkiezing van Miss Barbie en Mr Ken, in Doc's Bar. • 10/11 om 22.00u: Antwerpse Avond, in Doc's Bar.

Pedagogische Kring

• 06/11 Filmavond: 'Léon' om 19.30 en 'Mute Witness' om 21.30u (inkom: 1 film voor 70,- en 2 films voor 100,-) in Michotte (PSI 91.93).

Politika

• 03/11 om 22.00u: Intern Plan Sjarel, boven Politika Kaffee. • 04/11 om 19.30u: Kringvergadering boven Politika Kaffee. • 05/11 om 16.00u: Night of the Proms, voor de ingeschrevenen, in Ladeuzeplein. • 06/11 om 20.00u: Werkgroep Cultuur: Spreekijstocht.

Romania

• 05/11 om 17.00u: Vergadering, in 's Meiersstraat 5. • 06/11 om 20.00u: Kantus, in Den Tijl.

CHAOS

café pool snooker

in het hartje van Leuven
op je weg naar de Oude Markt

Zeelstraat 1 (boven Lunapark)
tel.: 016/23.33.10
open 7 op 7 van 11.00 tot 02.00 uur
zat. en zon. van 15.00 tot 02.00 uur

"Als de frieten gereed zijn, dan hoort ge ze zingen"

itte raven, markante figuren, enfants terribles, 'specialekes', noem ze hoe je wil: je ziet ze overal, maar geen mens die ze eigenlijk persoonlijk kent. Dit verhaal begint met een geur. Elke nacht verlaten trosjes uitgaande studenten de Oude Markt. Net voor ze — via de Kiekenstraat — de Oude voor de Grote Markt inruilen, komt een dompig vertrouwde frietgeur heerlijk in hun gezicht walmen en worden ze onweerstaanbaar aange trokken door de friet van 'Marie Jeanne', de koningin van de Leuvense frietkoten. Tot een gat in de nacht kun je daar, oog in oog met het mannelijk naakt van menig postkaart, terecht voor een friet en een frats. Veto volgde dit voorbeeld en trachtte uit te vinden waar Marie Jeanne de liefde waarmee ze haar frieten bakt, vandaan haalt.

De faam van Marie Jeanne is wijd verspreid: Frank Boefjen, Luc Steeno en Yasmine, het zijn maar enkele voorbeelden van de Nederlandstalige jet-set die hier na een optreden op de Oude Markt een frietje kwamen steken. De DJ van de 'Ambiorix' werd op de duur jaloers en kreeg dan ook maar een plaatsje bij de anderen. Naast de prenten van haar legendarische voorgangers, hangt ook de hare. Ook zij is een 'marraine'. Jaren geleden werd zij door het Katholiek Vlaams Hoogstudenten Verbond (KVHV) verkozen tot meter van de studenten, een rol die zij ongetwijfeld met glorie zal blijven dragen. De vele stickers van de Belgische luchtmacht boven de dampende frietketels verwijzen naar de carrière als luchtmachtmekantien van haar tweede echtgenoot, nu is hij de man die de gas doet branden en de aardappels uit de kelder opdelft, de klinken repareert en Marie Jeanne op tijd en stond ambeteert. Maar opgepast, het oog van God waakt over het frietkot: "Hier vloekt men niet!", staat er te lezen op een bordje.

De faam van Marie Jeanne is wijd verspreid: Frank Boefjen, Luc Steeno en Yasmine, het zijn maar enkele voorbeelden van de Nederlandstalige jet-set die hier na een optreden op de Oude Markt een frietje kwamen steken. De DJ van de 'Ambiorix' werd op de duur jaloers en kreeg dan ook maar een plaatsje bij de anderen. Naast de prenten van haar legendarische voorgangers, hangt ook de hare. Ook zij is een 'marraine'. Jaren geleden werd zij door het Katholiek Vlaams Hoogstudenten Verbond (KVHV) verkozen tot meter van de studenten, een rol die zij ongetwijfeld met glorie zal blijven dragen. De vele stickers van de Belgische luchtmacht boven de dampende frietketels verwijzen naar de carrière als luchtmachtmekantien van haar tweede echtgenoot, nu is hij de man die de gas doet branden en de aardappels uit de kelder opdelft, de klinken repareert en Marie Jeanne op tijd en stond ambeteert. Maar opgepast, het oog van God waakt over het frietkot: "Hier vloekt men niet!", staat er te lezen op een bordje.

Frituur

Marie Jeanne zag het levenslicht in Borgerhout. Haar familie, van boerenkomst, verhuisde naar Tienen waar ze schoolliep tot haar veertiende. Daarna ging ze zoals zovele jonge meisjes van haar tijd werken aan 'den band' bij 'de Phillips'. Daar stak ze per dag zo'n vierhonderd radio's ineen. "Wie die allemaal kocht, weet ik zelf ook niet". Haar eerste huwelijk, dat haar twee spruiten voortbracht, bemoeilijkte het werk in de fabriek en ze besloot een kafeetje te gaan uit baten in Binkom. Het was een traditioneel volkskafé waar de mannen na de hoogmis kwamen kaarten en de vrouwen na een lijkstoet 'kaffekoeken' kwamen smullen. Later verhuisde zij naar Leuven waar ze een kafee openhield in de buurt van het station. Met de pensionering van haar tweede man, gooide ze het na twintig jaar kafee 'Marie Jeanne' over een andere boeg. Zes maanden bleef ze thuis. Maar het stilzitten zit haar niet in het bloed. Een advertentie in de 'Passe Partout' besliste over het lot van vele duizenden frietfanaten en leidde onze toekomstige marraine naar Oude Markt 1 alwaar zich een frituur bevond, opgehouden door een sinistere Griek, die verhaakeld Duits voor algemeen Nederlands hield, en die Jeanne binnenleidde in de knapperige wereld van de goudgele Belgische friet.

Frituur

De klanten van het frituur waren aanvankelijk vooral niet-studenten. Maar door een verandering van het sluitingsuur en de markante aanwezigheid van de enige echte Marie Jeanne, bakte zij algaauw frieten voor een aanzienlijk deel van de zwalpende

Oude Marktbezoekers. Mensen die voor de eerste maal een voet binnen zetten in het frituurtje, vragen zich vaak af wat er hier zo speciaal aan is, dat de helft van het Leuvense uitgangleven hier 's nachts een goeie 'fond' komen leggen of er 's morgens pleegt te ontbijten. Op het eerste gezicht is de keet nogal groezelig ingericht. Op de houten planken aan de muren hangen oude posters van voorhistorische studentenkringen. De overjaarse frietketelinstallatie stamt wellicht nog uit de tijd van de rock and roll. Het achterzaaltje, met tuinstoelen en plastic tafeltjes, is vaak het schouwspel van gore vraatzucht. Maar wanneer het buiten pikdonker is en stilaan het alcoholpeil begint te stijgen, dan is het voor de trouwe klant net alsof hij bij Marie Jeanne weer 'thuiskomt'. Je geld, of wie je bent, tellen plots niet meer mee en de war-

rens', is al twintig jaar oud en laat het soms wel eens afweten. De frietjes worden naar aloude gewoonte nog steeds gebakken in dierlijk vet. Met de gezondheidsinspektie heeft ze nog nooit last gehad. "Die mannen kunnen niet komen, ik ben toch alleen maar 's nachts open". Wel is Marie Jeanne er onlangs op gewezen haar frituur aan te passen aan de huidige veiligheidsnormen in verband met brandveiligheid. Maar ook daarover maakt ze zich niet al te veel zorgen. Ze heeft immers zeven jaar tijd gekregen.

Samoerisaisus

Marie Jeanne blijkt ook goed haar plan te trekken met vreemde talen als ze zich in haar frietkot verstaanbaar moet maken. Ze merkt trouwens terloops op dat er in de

(foto Joost Helsens)

me lach van de meter der studenten geeft je weer moed om verder te doen, met de kantus, je eksamsen of wat je als student ook maar aan het uitspoken bent.

Marie Jeanne sluit om zes of zeven uur 's morgens haar frituur, ruimt op, maakt alles schoon en rijdt dan naar haar huis in Kessel-Lo. Om negen uur kruipt ze samen met haar man onder de wol en 's middags om drie uur staat ze weer op. Als het 's avonds begint te schemeren, komt ze terug naar Leuven en zet ze haar frietketels op een laag pitje, klaar om straks de horden hongerigen te spijzen. Marie Jeanne, die zelf al tien jaar geen frieten meer binnenkrijgt, gaat er prat op dat ze niet eens hoeft te kijken naar de frieten om te weten wanneer ze goed doorbakken zijn: "Als de frieten gereed zijn, dan hoort ge ze zingen... een jubelend geluid... Viva boma, patatten met saucissen!" Haar frietketelinstallatie, die luistert naar de Vlaamse naam 'Rub-

verschillende Vlaamse provincies voor dezelfde frituurlekkernij verschillende termen worden gebruikt. Een doorsnee frikandel wordt in Limburg een "laaaaaaangee haaaamburger" en in Oost-Vlaanderen een "beirelul". Maar soms krenken die Erasmusstudenten wel eens haar patriotische ziel als ze 'French fries' komen vragen. Dan repliceert Marie Jeanne kregelg: "French fries, I've never heard about it!" Wat natuurlijk niet wil zeggen dat ze onverdraagzaam is want ze laat zelfs toe dat rijkswachters in haar etablissement hun frieten opeten. "Die mannen zijn nog zo'n slechte niet zulle, maar het zijn wel straffe; ze nemen altijd 'samoerisaisus'", legt Marie Jeanne diplomatisch uit. Wat ze niet zo prettig vindt, is dat haar buren in Kessel-Lo soms weinig begrip tonen voor het werk dat ze 's nachts verricht. "Wie eet er nu om zeven uur 's morgens nog frieten?", gek-scheren ze dan als Marie Jeanne 's morgens

thuis terugkeert.

Marie Jeanne is niet alleen een hartelijke vrouw, maar ook een echte handelaar. Ze probeert sommige lastige klanten niet voor het hoofd te stoten en ze vangt de soms vulgaire woordenwisselingen diplomatisch op. Maar soms gaan enkele drinkbroers te ver en dan grijpt Marie Jeanne krachtig in. Marie Jeanne: "Wat ik niet kan verdragen is dat bepaalde mensen achter mijn toeg proberen te kruipen of gewoonweg naar mijn frituur komen om achterin te gaan uitkotsen wat ze vijf uur voordien bij mij hebben opgepeuzeld. Als ze echt te ver gaan, dan doe ik wel mijn stoute schoenen aan en kegel ik ze buiten. Dat verwachten ze niet van mij, hé. Sommigen denken dat omdat ze hier veel komen, ze wat meer mogen. Aah neen hé. Nen tiep heeft hier van mij eens een goeie mot gekregen. Maar ik krijg het hem niet afgeleerd; hij blijft het maar doen. Telken, male hij binnenkomt, steekt hij de andere mensen voor en schreeuwt hij: 'Marie Jeanne, nen hamburger voor mij'. Tja, de studenten zijn properder geworden. Ze vragen allemaal een serviette. Maar de smerigheid die ik in mijn achterzaaltje soms moet opkuisen blijft toch elk jaar ongewijzigd. Ik heb dit jaar zelfs al twee mannen betrappt op mijn toilet... (lacht uitbundig)".

Kerstboom

Meestal veegt Jeanne er de spons over. De sjokkerende tafereel die zich in dit illustere frituur soms afspeelen lijken deel uit te maken van de gewone gang van zaken. De sappige woordenstroom van Marie Jeanne zou een lijvig boek kunnen vullen met de geschiedenis van het Leuvense studentenvertier op de Oude Markt. De vele knoetsgekke anekdotes die zij ons met een kwinkslag vertelt, wijzen erop dat al die tijd haar frituur in het teken stond van jeugdige uitbundigheid en onvervangbare ambiance. Marie Jeanne: "Enkele studenten vonden het eens jammer dat ik met de kerst geen kerstboom gezet had. Toen gingen ze er tien pikken, kwamen die in mijn frituur zetten en versierden die met frieten, mayonaise en bitterballen. Studenten van club 'Ros Beiaard' hebben eens de drempel voor mijn deur uitgebroken en 'ontvoerd'. Als losgeld eisten ze gratis frieten voor de hele bende. Tijdens een betoging op de Oude Markt is het zelfs eens zo ver gekomen dat de rijkswacht in mijn frituur chargeerde en het waterkanon inzette tegen enkele betogers die mijn frituur waren binnengevlucht. Daarmee was mijn voorruit dan toch weer eens gekuist. Ach, al die zotterijen, ik zou ze echt niet kunnen missen. Maar, tijdens de eksamsen zijn de studentjes wat kalmer, zulle. Ze bestellen dan hun frieten, en dan inpakken en wegwezen. Soms moet ik er dan eentje troosten die het niet meer ziet zitten en dan beloof ik een kaarsje te laten branden. Ik doe dat wel niet, maar ja, mijn frietketel brandt toch voor iedereen hé".

* Toch doen er verhalen en geruchten de ronde over de persoon van Marie Jeanne zelf. We vroegen haar wat nadere uitleg te geven. Marie Jeanne: "Er zijn inderdaad mensen die beweren dat ik vanaf drie uur 's nachts zo zat als een paard ben en dan de studenten zelf hun frieten laat bakken of gewoon de frieten gratis weggeef. Waar halen ze het toch vandaan? Als ik een keer iets drink dan is het een 'roske', maar zeker geen sterke drank. Ik mag dat trouwens niet want ik heb suiker (diabetes, nvdr.) Het gerucht dat ik stinkend rijk zou zijn, is ook een fabeltje. Ik verdien goed mijn boterhammen, maar ik moet er verdorie hard voor werken." Terwijl haar man nog een laatste zak aardappelen vanuit de kelder naar boven sleurt, beëindigen wij ons gesprek. Een eerste klant staat al ongeduldig te wachten om binnen te komen.

Barth De Schrijver
Tom Clarysse